

TRYGHEDEN I DANSKE BYOMRÅDER 2

En analyse af trygheden og
nabolagsproblemerne i 31 udsatte
boligområder sammenlignet med
andre byområder i Danmark.

TRYGHEDEN I DANSKE BYOMRÅDER 2

- en analyse af trygheden og nabolagsproblemerne i 31 udsatte boligområder sammenlignet med andre byområder i Danmark.

Lasse Kjeldsen, projektleder

Nikolaj Avlund

ISBN-NR 978-87-92798-44-2

© 2016 Center for Boligsocial Udvikling

Center for Boligsocial Udvikling

Sadelmagerporten 2A

2650 Hvidovre

Tlf: 28 35 58 85

E-mail: info@cfbu.dk

www.cfbu.dk

MARTS 2016

Fotos: Kristian Brasen, alle rettigheder tilhører CFBU.

Layout: Hofdamerne ApS

Udgivelsen kan frit hentes på www.cfbu.dk

CFBU's udgivelser kan frit citeres med tydelig kildegengivelse

er en selvvejende institution under Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriet. Centrets overordnede formål er at undersøge effekten af sociale indsatser i udsatte boligområder, at indsamle erfaringer fra nationale og internationale boligsociale indsatser og at yde kvalificeret rådgivning og processtøtte til centrale aktører indenfor det boligsociale område.

INDHOLD

Indledning	4
Konklusioner.	5
Sådan har vi gjort.	8
Den grundlæggende tryghed i udsatte boligområder	11
De oplevede nabolagsproblemer i de udsatte boligområder	15
De faktisk forekommende nabolagsproblemer og mørketallet	25
Perspektivering.	31
Litteratur	33

INDLEDNING

DE FØRSTE TAL PÅ TRYGHEDEN I UDSATTE BOLIGOMRÅDER

Center for Boligsocial Udvikling gennemførte i 2012 en spørgeskemabaseret måling af trygheden blandt beboerne i landets udsatte boligområder. Det var første gang, der blev sat tal på trygheden i udsatte boligområder i Danmark, og målingen dokumenterede bl.a., at andelen af utrygge beboere er betydeligt højere i udsatte boligområder end i andre byområder i Danmark. Samtidig viste målingen, at problemet med utryghed primært har sit udspring i utryghedsskabende adfærd blandt boligområdernes unge, som f.eks. chikane, tilråb og vild knallertkørsel, og at det i mindre grad skyldes regulær kriminalitet. Det bekræfter på et overordnet plan de resultater, man har kunnet iagttage i udenlandske tryghedsmålinger.

AKILLESHELEN

CFBU's undersøgelse indikerer tydeligt, at der er et problem med utryghed i udsatte boligområder, men giver ikke særligt præcise pejlemærker for tryghedsarbejdet i det enkelte boligområde. Undersøgelsen har nemlig den svaghed, at den ikke er omfattende nok til at give et præcist billede af utrygheden i hvert enkelt udsat boligområde, men kun i gruppen af udsatte boligområder som helhed. Andre tryghedsmålinger har imidlertid indikeret, at forskellene mellem enkelte boligområder kan være ganske betydelige. Ved at betragte udsatte boligområder under ét får man altså kun et meget overordnet billede af utrygheden.

ADGANG TIL GULDGRUBEN

Heldigvis igangsætter Rigspolitiet kort tid efter en tryghedsmåling, der er så omfattende, at den med relativt stor sikkerhed kan dokumentere trygheden blandt beboerne i 31 udsatte boligområder. Tryghedsmålingen kommer til at lægge grunden til Rigspolitiets Tryghedsindeks – et benchmarking-værktøj for politikredsene og de lokale politistationer.

Center for Boligsocial Udvikling etablerer efterfølgende et samarbejde med Rigspolitiet og får her adgang til det meget omfattende datamateriale, der er udarbejdet af Danmarks Statistik i forbindelse med tryghedsmålingen. Det er en sand guldgrube af viden, der bl.a. åbner op for at vise sammenhænge mellem tryghed, kriminalitet, mørketal og mere i det enkelte udsatte boligområde, sammenligne mellem områderne og anviser de væsentligste fokusområder i tryghedsarbejdet.

ANDEN DEL AF TRE

Denne rapport udgør den anden af tre rapporter fra CFBU, hvor trygheden i udsatte boligområder sammenlignes med andre byområder. Denne gang tager vi som nævnt udgangspunkt i Rigspolitiets tryghedsmåling og fokuserer på at beskrive trygheden, som den ser ud i dag i 31 udsatte boligområder. Derudover ser vi nærmere på kriminalitet og nabolagsproblemer i de 31 områder, som de opleves af beboerne, og undersøger sammenfald mellem kriminalitet, nabolagsproblemer og utryghed (se en liste over samtlige 31 områder på side 20).

TAK

En stor tak skal lyde til Rigspolitiet for at stille data til rådighed for undersøgelsen. Vi vil også gerne takke projektets følgegruppe bestående af Henrik Bech fra Rigspolitiets Center for Statistik og Analyse, Per Sandau og Rune Holst Scherg fra Rigspolitiets Nationale Forebyggelsescenter, Marianne Becker Andersen fra Det Kriminalpræventive Råd, Tanja Tambour Jørgensen fra Justitsministeriets Forskningskontor, Henning Winther fra Brabrand Boligforening, Anna Flyverbom fra Landsbyggefonden og Klavs Odgaard Christensen fra Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriet. Følgegruppen har med konstruktive kommentarer og sparring ydet et uvurderligt bidrag til undersøgelsen.

KONKLUSIONER

Med udgangspunkt i datamaterialet fra Rigspoliets survey konkluderer vi i denne undersøgelse følgende:

DEN GRUNDLÆGGENDE TRYGHED

STØRRE UTRYGHED OG BEKYMRING FOR KRIMINALITET BLANDT BEBOERNE I UDSATTE BOLIGOMRÅDER

35 % af beboerne i de udsatte boligområder er utrygge ved at færdes i deres nabolag efter mørkets frembrud mod 18 % i andre danske byområder. 18 % tænker ofte på kriminalitet mod 9 % i andre byområder, og 20 % har inden for det seneste år undladt at gøre noget pga. utryghed mod 12 % i andre byområder. Utrygheden er, uafhængigt af hvilke parametre man måler på, markant højere i de udsatte boligområder. Og den generelle tryghed blandt beboerne har ikke ændret sig signifikant fra 2013 til 2014.

STOR VARIATION MELLEM BOLIGOMRÅDERNE

Trygheden varierer betragteligt mellem de enkelte udsatte boligområder. Nogle få boligområder ligger på niveau med andre byområder, hvad angår den generelle tryghed blandt beboerne. De fleste udsatte boligområder har dog betydeligt flere utrygge beboere end andre byområder, og 13 af de 31 boligområder har en andel generelt utrygge beboere, der er dobbelt så stor som i andre byområder.

DE OPLEVEDE NABOLAGSPROBLEMER

DE FLESTE, MEN IKKE ALLE NABOLAGSPROBLEMER FOREKOMMER OFTERE I UDSATTE BOLIGOMRÅDER

Nabolagsproblemer betegner en bred vifte af potentielt utryghedsskabende hændelser gående fra alvorlig kriminalitet som vold og trusler til lettere normbrud som affald på gaden og støjgener. Undersøgelsen vi-

ser her, at en markant større andel beboere angiver alvorlige hændelser som vold, trusler, gener fra grupper af unge, tilråb og ballade på gaden som forekommer i deres boligområde. Til gengæld er andelen, der angiver at tyveri og indbrud forekommer, ikke større end i andre boligområder. For de lettere normbrud er billedet lidt mere blandet: Andelen af beboere i udsatte boligområder, der angiver, at affald på gaden eller hensynsløs kørsel forekommer, er kun lidt større end i andre byområder, mens lige mange angiver graffiti som forekommende i udsatte boligområder og andre byområder. Hertil kommer, at markant flere angiver, at hensynsløs knallertkørsel og støjgener forekommer i udsatte boligområder.

NABOLAGSPROBLEMERNE KAN INDELES I KLYNGER

Nabolagsproblemerne kan grupperes i tre klynger, der relaterer sig til forskellige typer af problematikker: *Personlig sikkerhed* (bl.a. vold, trusler, narkokriminalitet og ballade på gaden), *tyveri og indbrud* samt *lettere normbrud* (bl.a. affald på gaden, graffiti og hærværk). Alle tre klynger af nabolagsproblemer hænger tæt sammen med utrygheden i det enkelte boligområde, men sammenhængen ser ud til at være særligt stærk, når det kommer til problemer relateret til den personlige sikkerhed.

BESTEMTE KLYNGER AF NABOLAGSPROBLEMER SKABER UTRYGHED I BOLIGOMRÅDERNE

De mest utrygge boligområder har gennemgående høj forekomst af nabolagsproblemer inden for *personlig sikkerhed* og/eller *tyveri og indbrud*. Hertil kommer, at de mest utrygge boligområder samtidig ofte dør med flere klynger af problemer på samme tid.

Blandt de udsatte boligområder, der ligger i midtergruppen, hvad angår tryghed, er tryghedsproblematikken for det meste afgrænset til en enkelt klynge af nabolagsproblemer. Igen har en del områder problemer

med enten *personlig sikkerhed* eller *tyveri og indbrud*, men også *lettere normbrud* kan her være en afgørende forklaring på utrygheden.

IKKE ALLE UDSATTE BOLIGOMRÅDER HAR PROBLEMER MED UTRYGHED

En mindre del af boligområderne i undersøgelsen har ingen særlige problemer med utryghed, kriminalitet og utryghedsskabende adfærd, og ligger generelt på niveau med andre byområder. Boligområder med mange udsatte beboere er således ikke nødvendigvis utrygge boligområder, om end de fleste områder, der indgår i undersøgelsen, har betydeligt lavere tryghed og flere nabolagsproblemer end gennemsnittet for andre byområder.

DE FAKTISK FOREKOMMENDE NABOLAGSPROBLEMER

FLERE HAR SELV VÆRET UDSAT FOR KRIMINALITET ELLER OPLEVET UTRYGHEDSSKABENDE ADFÆRD I DE UDSATTE BOLIGOMRÅDER

Anden del af undersøgelsen fokuserer på respondenternes egne oplevelser med kriminalitet eller utryghedsskabende adfærd. Kun 2 % har selv været udsat for vold og 6 % for trusler inden for det seneste år i de udsatte boligområder. Selvom det er relativt få, er det dog over dobbelt så mange som i andre byområder. 10 % har været udsat for chikane eller ubehagelige tilråb mod 4 % i andre byområder, og 6 % er blevet tilbudt at købe narkotika (3 % i de andre byområder). Få har altså selv oplevet hændelser relateret til personlig sikkerhed og kriminalitet eller narkokriminalitet inden for det seneste år i de udsatte boligområder, men andelen er stadig over dobbelt så høj som i andre byområder. Brud på den personlige sikkerhed er således den type normbrud, hvor forskellen mellem udsatte boligområder og andre byområder er størst.

15 % har været udsat for tyveri og 9 % for indbrud eller forsøg på indbrud inden for det seneste år i de udsatte boligområder, men disse tal adskiller sig ikke signifikant fra niveauet i andre byområder.

Andelen af beboere, der har oplevet lettere normbrud, er markant højere end for den regulære kriminalitet, ligesom forskellene til andre byområder er markante: 13 % har oplevet hærværk på deres bolig, bil eller andet (7 % i andre byområder), 23 % har selv set hærværk (14 % i andre byområder), og 53 % har oplevet hensynsløs kørsel (42 % i andre byområder).

Den faktiske forekomst af nabolagsproblemer relateret til personlig sikkerhed og lettere normbrud er således betydeligt højere i de udsatte boligområder end i andre byområder. Det gælder ikke for tyveri og indbrud, hvor de udsatte boligområder ligger på niveau med andre byområder.

DE FLESTE UTRYGGE BEBOERE HAR SELV OPLEVET UTRYGHEDSSKABENDE HÆNDELSER

En sammenligning af trygge og utrygge beboere i de udsatte boligområder viser, at 85 % af de utrygge beboere selv har været udsat for utryghedsskabende hændelser mod 65 % af de trygge. Samtidig har de utrygge beboere oftere været udsat for grove normbrud. Hver tredje utrygge beboer har været udsat for vold, trusler eller chikane, mens det kun gælder hver tiende blandt de trygge. Det tyder på, at en betydelig del af den forhøjede utryghed i de udsatte boligområder udspringer af konkrete utryghedsskabende hændelser i boligområdet.

FÅ ANMELDER KRIMINALITET I UDSATTE BOLIGOMRÅDER, MEN IKKE FÆRRE END I ANDRE BYOMRÅDER

Som en del af denne undersøgelse har vi gennemført den hidtil mest omfattende analyse af anmeldelsestilbøjeligheden i udsatte boligområder ift. andre byområder og hele landet. Analysen viser generelt lav anmeldelsestilbøjelighed for kriminalitet og utryghedsskabende adfærd, hvilket vil sige, at relativt få anmelder hændelserne til politiet i de udsatte boligområder. Dette gælder dog også for andre byområder og resten af landet, og vi kan derfor overordnet konkludere, at *anmeldelsestilbøjeligheden ikke er lavere end i andre byområder*.

Anmeldelsestilbøjeligheden varierer dog en del, alt efter hvilken type hændelse der er tale om. Der er således signifikant færre, der anmelder tyveri, indbrud og hærværk på egen bolig, bil eller andet i udsatte boligområder, mens der er signifikant flere, der anmelder hærværk, graffiti og hensynsløs kørsel end i andre byområder.

Mest opsigtsvækkende er det dog, at anmeldelsestilbøjeligheden for vold, trusler og indbrud ikke er signifikant lavere i udsatte boligområder end i andre byområder og hele landet. Undersøgelsen understøtter således ikke de formodninger, der har været rejst i andre undersøgelser, om en skjult pukkel af ikke-anmeldt kriminalitet i udsatte boligområder.

SÅDAN HAR VI GJORT

Udgangspunktet for rapporten er det datamateriale, som Danmarks Statistik gennem en spørgeskemaundersøgelse har tilvejebragt til Rigspolitiets Tryghedsindeks i 2012-2013 samt til det gentagne tryghedsindeks i 2014. Vi har således ikke haft indflydelse på udformningen af spørgeskemaet, indsamlingsmetoden, valg af populationer m.m., som er blevet foretaget i et samarbejde mellem Rigspolitiet og Danmarks Statistik.

Rigspolitiet har i de to tryghedsindeks indgående beskrevet indsamlingen af det datamateriale, der ligger til grund for udgivelserne (Rigspolitiet 2013b og Rigspolitiet 2015a). Nærværende undersøgelse adskiller sig på flere måder fra Rigspolitiets, og vi vil derfor i det følgende kort beskrive, hvilke konsekvenser datamaterialets opbygning har for de konklusioner, vi drager.

TELEFONSURVEY I FORSKELLIGE TYPER BOLIGOMRÅDER

Danmarks Statistik har i to omgange gennemført en spørgeskemaundersøgelse som web- og telefonsurvey, henholdsvis i perioden 13/11 2012 til 10/2 2013 og i perioden 27/6 til 30/9 2014.

Stikprøven er udvalgt, så den er repræsentativ for indbyggerne inden for en række geografiske enheder: Hele landet, de 12 politikredse, de største byområder og en række særligt udsatte boligområder. I denne

rapport vil vi særligt have fokus på de udsatte boligområder, og vi vil i vores analyser primært sammenligne med de største byområder¹, som er det mest relevante sammenligningsgrundlag, når man undersøger fænomener som tryghed og kriminalitet². Vi viser samtidig landsgennemsnittet for besvarelsene, men der analyseres kun på forskelle mellem udsatte boligområder og et gennemsnit af de største byer (gennemgående betegnet "andre byområder").

2013- OG 2014-UNDERSØGELSEN

Vi har valgt i vores undersøgelse både at anvende data fra 2013- og 2014-surveyen. Det giver os dels en vigtig viden om, hvor stabile de forskellige tryghedsindikatorer er, og dels viden om udviklingen over tid i bl.a. tryghed, nabolagsproblemer og kriminalitet i det enkelte område og samlet set i udsatte boligområder.

1. Kategorien "andre byområder" betegner et gennemsnit af større danske byer, herunder Københavnsområdet (defineret som Københavns og Frederiksberg Kommuner samt Københavns og Københavns Vestegns politikredse) samt Odense, Aarhus og Aalborg Kommuner. I "andre byområder" indgår også personer bosat i udsatte boligområder inden for de nævnte byer.

2. Når man undersøger et fænomen som oplevet tryghed i et boligområde og tilknyttede forhold, som bl.a. kriminalitet, utryghedsskabende adfærd og fysiske rammer, er det mest relevant at sammenligne udsatte boligområder med andre ikke-udsatte byområder, idet mange af disse forhold er meget anderledes på landet. Beboere i større byer tenderer således generelt til at være mere utrygge end landbefolkningen, ligesom der er flere nabolagsproblemer i byområderne (Balvig m.fl. 2011:134), uafhængigt af om der er tale om udsatte eller ikke-udsatte boligområder. For at tage højde for dette sammenligner vi gennemgående trygheden for beboere i de udsatte boligområder med trygheden for beboere i andre byområder.

TABEL 1: STIKPRØVER FRA DE UNDERSØGTE OMRÅDER

	2013		2014	
	Uvægtet	Vægtet**	Uvægtet	Vægtet**
Udsatte boligområder	6.482	65.689	6.317	67.132
Andre byområder*	1.709	1.449.946	1.264	1.487.826
Landsplan*	5.053	4.532.546	4.274	4.584.032
Respondenter i alt	12.238	4.624.614	12.279	4.685.710
Nettostikprøve	20.930		21.612	
Svarprocent	58,5 %		56,8 %	

*ekskl. populationen i udsatte boligområder

** Danmarks Statistik har for Rigspolitiet vægtet data, så de svarer til forskellige grupperes faktiske andel af den samlede befolkning i Danmark.

Vi har derfor valgt, hvor det er relevant at sammenligne niveauer for 2013 og 2014, mens vi ellers gennemgående analyserer tal fra 2014-surveyen. Nogle spørgsmål, som f.eks. om utrygheden ved at færdes ude om aftenen og bekymringen for kriminalitet, indgår kun i 2013-surveyen, og her kan vi ikke vise niveauer for 2014. Vi har dog valgt alligevel at medtage spørgsmålene i undersøgelsen, men beskriver dem så kun for 2013.

KAN VI STOLE PÅ RESULTATERNE?

Da stikprøven kun udgør en mindre delmængde af den samlede population inden for de forskellige geografiske områder, er resultaterne behæftet med en vis stikprøveusikkerhed. Alle forskelle mellem udsatte områder og henholdsvis andre byer og landsgennemsnittet, der formidles i tekst og figurer, er statistisk signifikante ($p=0,05$), medmindre andet er angivet. Det vil sige, at vi med 95 % sikkerhed kan sige, at den givne forskel mellem de udsatte områder og henholdsvis andre byområder og landsgennemsnittet ikke er tilfældig. Forskelle mellem hele landet og andre byområder er ikke signifikantstestet, da de ikke er relevante for denne undersøgelse.

Udover stikprøveusikkerheden har spørgeskemaundersøgelser, der fokuserer på oplevelsen af en række fænomener med tilknytning til tryghed og kriminalitet, nogle svagheder, som man altid skal have in mente, når man fortolker resultaterne. Flemming Balvig og Britta Kyvsgaard oplister i rapporten "Offerundersøgelserne 2005-2010" en række vigtige forbehold for spørgeskemaundersøgelser omkring kriminalitet og tryghed, der bl.a. omhandler stikprøveudvalg, svarvillighed, hukommelsesproblemer og opfattelser af kriminalitet. Da samme forbehold skal tages i nærværende rapport, bør den kritiske læser gennemgå denne liste (Balvig og Kyvsgaard 2011:9).

SÆRLIGE USIKKERHEDER I DENNE UNDERSØGELSE

I en undersøgelse som denne, hvor det samlede antal besvarelser inden for forskellige geografiske områder sammenlignes med hinanden, bliver en del af de almindelige spørgeskema-usikkerheder mindre afgørende. Så længe usikkerhederne er systematiske på tværs af områderne eller i både 2013- og 2014-surveyen, kan man med rimelig sikkerhed tage forskellene i besvarelserne for pålydende. Problemet opstår, hvis usikkerhederne ikke er lige fremherskende inden for de forskellige typer afgrænsninger eller f.eks. i 2013- og 2014-surveyen.

Sammenligner man udsatte boligområder med andre byområder, kan en oplagt fejlkilde være, at befolkningen i de udsatte boligområder generelt er mere resourcesvage og har dårligere dansk kundskaber. Det gør dem både mindre tilbøjelige til at deltage i spørgeskemaundersøgelser, og det kan mindske forståelsen af spørgsmålene for dem, der deltager i undersøgelsen. Dette har Danmarks Statistik forsøgt at tage højde for ved at gennemføre undersøgelsen på flere sprog udover dansk, nemlig tyrkisk, urdu, arabisk, serbisk og engelsk. Derudover har Danmarks Statistik vægtet data for køn, alder, herkomst, familietype, socioøkonomisk status mv. På den måde er besvarelserne blevet korrigeret, så de så godt som muligt afspejler den samlede befolkning i de undersøgte områder.

En anden mulig fejlkilde i denne undersøgelse er, at 2013- og 2014-surveyen er foretaget henholdsvis i vinteren 2012-2013 og sommeren 2014 (Rigspolitiet 2013b:4 og Rigspolitiet 2015a:13), og det kan influere på undersøgelsens resultater, at indsamlingerne af data ikke er foregået på samme tid af året. Respondenternes færden ude i boligområdet ændrer sig antageligt med årstiderne ligesom f.eks. andelen af unge, der opholder sig ude i boligområderne. Det kan tænkes at influere på respondenternes oplevelse af f.eks. nabolagsproblemer og utryghedsskabende adfærd (Avlund 2012:40). Man skal derfor være særligt opmærksom på dette forhold, når man tolker udviklingen fra 2013 til 2014.

UDVÆLGELSEN AF BOLIGOMRÅDER, POPULATIONER OG STIKPRØVER

Udvælgelsen af udsatte boligområder er et andet vigtigt aspekt ved en undersøgelse som denne. Rigspolitiets survey er her gennemført i 31 udsatte boligområder, der på tidspunktet for målingen var udnævnt til såkaldte SUB-områder (særligt udsatte boligområder)³. Udnævnelsen til SUB-område foregår ved, at den enkelte politikreds ud fra en politifaglig vurdering udpeger de områder i kredsen, der er mest belastet af kriminalitet og utryghedsskabende adfærd, og melder områderne ind til Rigspolitiet (Rigspolitiet 2013a:5). Rigspolitiet udarbejder så en gang om året en liste med hele landets SUB-områder.

3. De 31 udvalgte boligområder var alle blandt de 34 områder på Rigspolitiets liste over særligt udsatte boligområder i 2012, hvorfor der er gennemført tryghedsmålinger i områderne både i 2012-13, 2014 og 2015 (Rigspolitiet 2012). Tre områder på listen fra 2012 indgår ikke i denne undersøgelse. Det drejer sig dels om Indre Nørrebro (Blågården) og Ydre Nørrebro (Mjølnerparken). Disse områder er udtaget af undersøgelsen, idet beboersammensætningen og områdernes geografiske karakteristika adskiller sig væsentligt fra de øvrige områder på listen. Derudover er boligområdet Farum Midtpunkt udtaget af undersøgelsen af tekniske hensyn, idet vi på undersøgelsestidspunktet ikke havde fået adgang til data for boligområdet. De 31 boligområder, der indgår i undersøgelsen, er vist i tabel 3 på side 20.

DEN GRUNDLÆGGENDE TRYGHED I UDSATTE BOLIGOMRÅDER

Denne undersøgelses omdrejningspunkt er trygheden ved at bo og færdes i udsatte boligområder, og hvilke forhold der påvirker beboernes oplevede tryghed.

Vi definerer i undersøgelsen tryghed ud fra modsætningen utryghed, som "en følelsesmæssig reaktion genereret af kriminalitet og normbrud eller af fænomener forbundet med kriminalitet og normbrud" (Avlund m.fl. 2013:13). Vi vil derfor lægge ud med at beskrive beboernes oplevelse af trygheden ved at færdes ude om aftenen i deres respektive boligområder¹ og de forskelle, der er boligområderne imellem.

1. Spørgsmålet om, hvorvidt man er tryk eller utryk ved at færdes ude i mørke i sit boligområde, er et af de mest anvendte ift. at angive eventuel utryghed, bl.a. indgår det i de omfattende internationale tryghedsmålninger "International Crime Victim Survey" (Dijk m.fl. 2007:130). Spørgsmålet anvendes, dels fordi langt de fleste føler sig trykke ved at færdes i deres boligområder om dagen (også i udsatte boligområder), mens utrygheden tydeligere viser sig, når man spørger til at færdes ude efter mørkets frembrud; og dels fordi det fokuserer på en bestemt situation og dermed også tryghed ift. kriminalitet, som er den tryghedsform, vi her ønsker at undersøge.

MARKANT FLERE UTRYGGE I UDSATTE BOLIGOMRÅDER

Figur 1 viser, at markant flere er utrygge ved at færdes ude om aftenen i de udsatte boligområder sammenlignet med andre byområder. Hver tredje er her utryk ved at færdes ude om aftenen – 17 procentpoint flere end i andre byområder.

Spørgsmålet om utryghed ved at færdes ude om aftenen i sit boligområde har den mangel, at det ikke indfanger, hvis beboerne som følge af utryghed ændrer adfærd. Utryghed kan således godt komme til udtryk som ændret adfærd, hvor man f.eks. ikke færdes bestemte steder på bestemte tidspunkter. Den situation er der taget højde for i surveyen med spørgsmålet "Er der noget, du har undladt at gøre inden for de sidste 12 måneder, fordi du har frygtet at blive udsat for kriminalitet?"².

2. Spørgsmålet suppleres, hvis respondenter har brug for det, med hjælpeteksten: F.eks. at gå ud alene efter mørkets frembrud, at gå på bar eller café, at parkere bil på offentlige pladser el.lign. (Rigspolitiet 2013b:16).

ANDEL BEBOERE, DER FØLER SIG LIDT ELLER MEGET UTRYGGE VED AT FÆRDES I DERES NABOLAG EFTER MØRKETS FREMBRUD (2013)

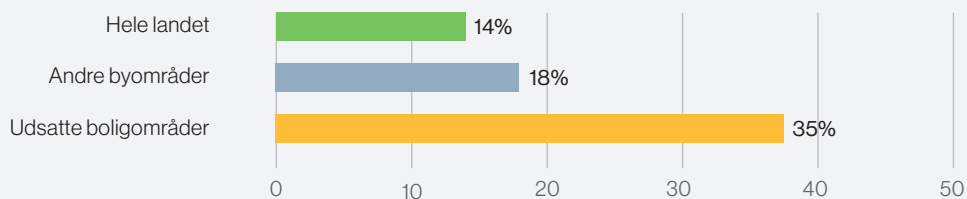

Fig. 1

Spm: Hvor tryk eller utryk føler du dig ved at færdes i dit nabolag efter mørkets frembrud? (Meget tryk, lidt tryk, hverken/eller, lidt utryk, meget utryk, jeg færdes ikke i mit nabolag efter mørkets frembrud) (Rigspolitiet 2013b: 16)

ER DER NOGET, DU HAR UNDLADT AT GØRE INDEN FOR DE SENESTE 12 MÅNEDER, FORDI DU HAR FRYGTET AT BLIVE UDSAT FOR KRIMINALITET I DIT NABOLAG? (2013)

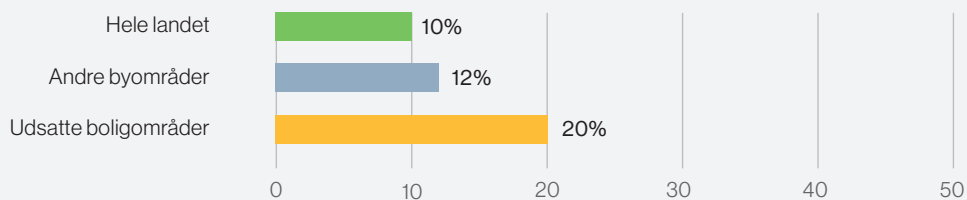

Fig. 2

Spm: Er der noget, du har undladt at gøre inden for de seneste 12 måneder, fordi du har frygtet at blive udsat for kriminalitet i dit nabolag? Fx at gå ud alene efter mørkets frembrud, at gå på bar eller café, at parkere bil på offentlige pladser, at parkere cykel på offentlige pladser eller lign. (Ja, nej) (Rigspolitiet 2013b: 16)

Her viser figur 2 samme mønster som figur 1: Andelen af beboere i udsatte boligområder, der har taget forholdsregler for at undgå kriminalitet, er omtrent dobbelt så stor som i andre byområder. Tre fjerdedele af dem, der har ændret adfærd pga. frygt for kriminalitet, siger samtidig, at de er utrygge ved at gå ud om aftenen, eller at de simpelthen holder sig inden døre efter mørkets frembrud. Blandt dem, der ikke har ændret adfærd, er kun en fjerdedel utrygge ved at gå ud om aftenen.

fylder i det daglige for beboerne, også uafhængigt af de forholdsregler, man tager. Figur 3 viser igen samme mønster, hvor en markant større andel af beboerne i de udsatte boligområder tænker på kriminalitet. 18 % af beboerne i de udsatte områder tænker ofte eller hele tiden på risikoen for at blive udsat for kriminalitet, mens tallet i andre byområder er 10 %.

En anden måde at sammenligne beboernes risikofattelse i forskellige boligområder på er at stille spørgsmålet "Hvor ofte tænker du på risikoen for at blive udsat for kriminalitet?". Her får man i højere grad et indtryk af, hvor meget risikoen for at blive udsat for kriminalitet

ANDEL, DER NÆSTEN HELE TIDEN ELLER OFTE TÆNKER PÅ RISIKOEN FOR AT BLIVE UDSAT FOR KRIMINALITET (2013)

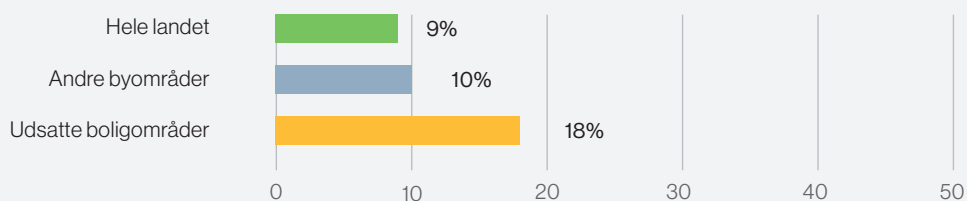
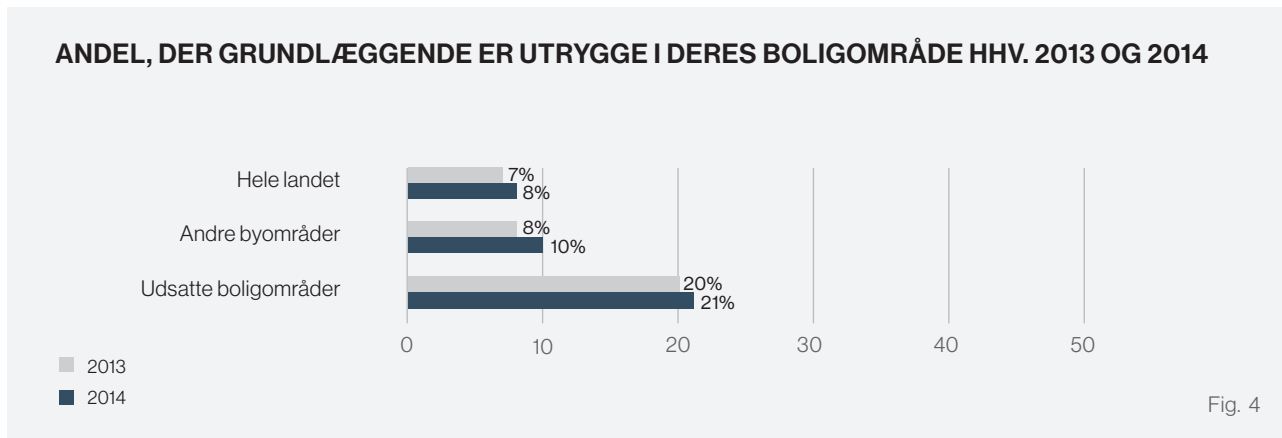

Fig. 3

Spm: Hvor ofte tænker du på risikoen for at blive udsat for kriminalitet, dvs. blive overfaldet, udsat for tyveri, hærværk eller lign? (Næsten hele tiden, ofte, af og til, sjældent, aldrig) (Rigspolitiet 2013b: 21).

Spm: På en skala fra 1-7, hvor 1 er 'jeg føler mig grundlæggende tryk i mit nabolag' og 7 er 'jeg føler mig grundlæggende utryk i mit nabolag', hvor tryk eller utryk føler du dig så? (1,2,3,4,5,6,7) (Rigspolitiet 2013b:15).

HAR TRYGHEDEN ÆNDRET SIG FRA 2013 TIL 2014?

Figur 1-3 viser, at man kan anvende mange forskellige typer spørgsmål til at belyse forskellige aspekter af tryk, men at udsatte boligområder på alle parametre har markant højere utryk end andre byområder. Rigspolitiet har også spurgt ind til borgernes grundlæggende tryk i deres nabolag. Spørgsmålet er særligt interessant, fordi det er blevet gentaget i både 2013 og 2014 og dermed giver os mulighed for at analysere udviklingen i tryk over tid. Vi har derfor valgt gennemgående at benytte dette spørgsmål som indikator på tryk i det enkelte boligområde og for de udsatte boligområder samlet set.

Figur 4 viser, at mere end dobbelt så mange beboere i udsatte områder generelt er utryk i deres nabolag – ca. 20 % sammenlignet med ca. 10 % i andre byområder. Figuren viser desuden, at der er sket mindre forskydninger i tryk fra 2013 til 2014, men ingen af ændringerne er signifikante. Den generelle tryk må altså betragtes som rimeligt stabil inden for de her viste afgrænsninger.

STORE FORSKELLE BOLIGOMRÅDERNE IMELLEM

Rigspolitiets trykmåling er så geografisk omfattende, at den for første gang giver mulighed for at sammenligne tryk- og kriminalitetsniveauer på tværs af de udsatte boligområder. Her viser det sig, at andelen af utryk beboere svinger meget fra område til område, som det ses i figur 5. Nogle få udsatte boligområder ligger på niveau med andre byområder, mens størstedelen har en betydeligt større andel af beboere, der generelt føler sig utryk i deres boligområde.

Spredningen mellem områderne er på samme vis markant, når man ser på bekymringen for kriminalitet og trykrelaterede adfærdændringer. I de hårdt ramte boligområder tænker op mod 30 % ofte eller næsten hele tiden på kriminalitet (mod 9 % i andre byområder), ligesom 25-30 % har ændret adfærd af frygt for kriminalitet (12 % i andre byområder) (ikke vist i figur).

Figur 5 viser også udviklingen fra 2013 til 2014 for de enkelte områder, hvor niveauer for 2013 er markeret med en streg. To områder, Motalavej og Bispehaven (markeret med rødt), har haft en signifikant negativ udvikling i perioden, mens ét område, Ellemarken (mar-

ANDEL, DER ER GRUNDLÆGGENDE UTRYGGE I DERES BOLIGOMRÅDE HHV. 2013 OG 2014

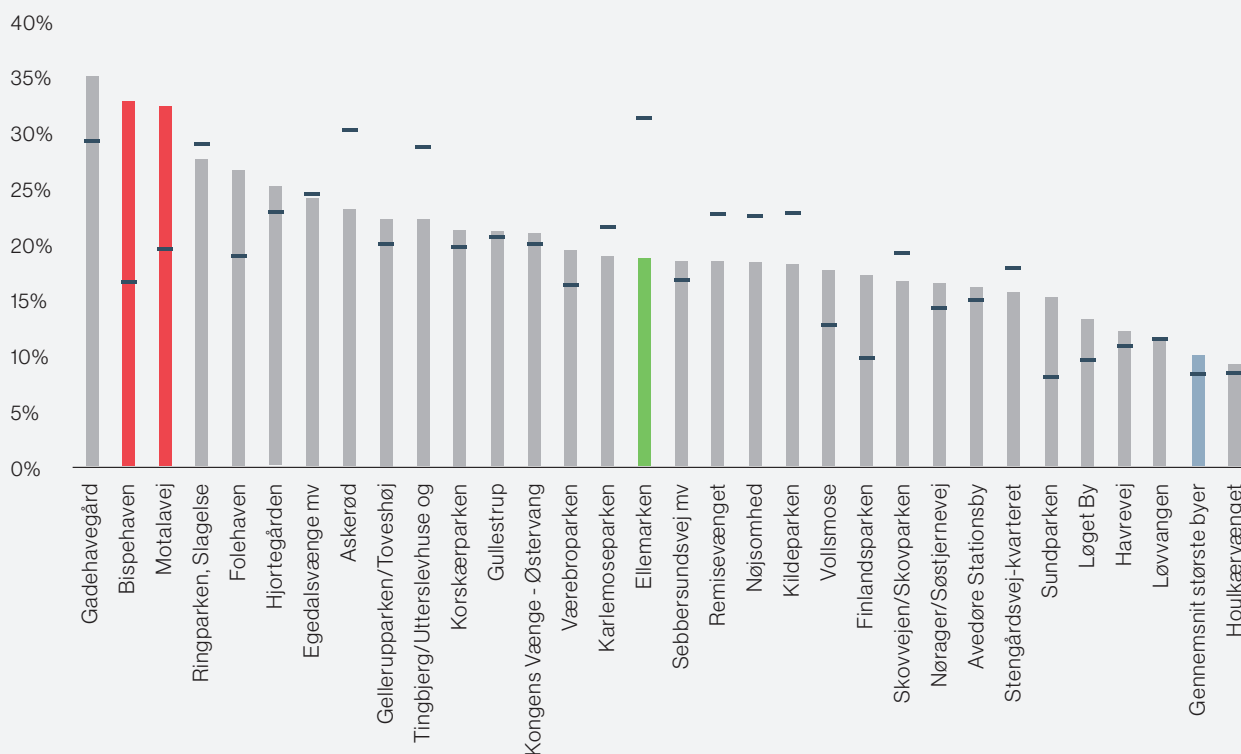

Fig. 5

Spm: På en skala fra 1-7, hvor 1 er 'jeg føler mig grundlæggende tryk i mit nabolag' og 7 er 'jeg føler mig grundlæggende utryk i mit nabolag', hvor tryk eller utryk føler du dig så? (1,2,3,4,5,6,7) (Rigspolitiet 2013b:15).

keret med grønt), har haft en signifikant positiv udvikling. Vi har i denne rapport ikke kunnet anvende data fra Politiets Tryghedsindeks 2015, idet data endnu ikke er gjort tilgængelige. Af Rigspolitiets egen analyse af tallene fremgår dog, at boligområdet Motalavej igen fra 2014 til 2015 har haft en signifikant positiv udvikling og er tilbage på 2013-niveauet, samt at boligområdet Hjortegården har haft en signifikant positiv udvikling (Rigspolitiet 2015b:9).

Man skal i læsningen af figuren være opmærksom på, at der for hvert område er tale om relativt små stikprøver på ca. 200 beboere. Det medfører en statistisk usikkerhed på +/- 5-7 % på estimerne, og der skal derfor ganske store udsving til i det enkelte område, for at vi med rimelig sikkerhed kan betragte udviklingen som signifikant.

Det enkelte boligområdes helt præcise placering på ranglisten skal man derfor tage med et gran salt, men overordnet set viser de tre målinger i 2013, 2014 og 2015, at trygheden i områderne er rimeligt stabil.

DE OPLEVEDE NABOLAGS- PROBLEMER I UDSATTE BOLIGOMRÅDER

Utryghed og bekymring for at blive udsat for kriminalitet udspringer ofte af en oplevelse af at bo i et boligområde med markante problemer med kriminalitet og normbrydende adfærd som chikane, støjgener og ballade på gaden.

Disse såkaldte nabolagsproblemer dækker en bred vifte af forhold, som Rigspolitiet i deres survey har spurgt ind til. I surveyen 2014 spørges således om forekomsten af i alt 17 forskellige former for nabolagsproblemer.

Analytisk kan de oplevede nabolagsproblemer inddeles i tre grupper af problemkomplekser (se bilag). Det er problemkomplekser, der tematisk hænger sammen og hvor forskellige former for normbrud relaterer sig til den samme grundlæggende problemstilling. F.eks. peger problemer med vold i et boligområde på den samme grundlæggende problemstilling som "trusler" og "ballade på gaden". Hvor nogle boligområder døjer med ét bestemt problemkompleks, har andre boligområder flere problemkomplekser. De tre problemkomplekser er *personlig sikkerhed*, *tyveri og indbrud* samt *lettere normbrud*. Tabel 2 viser, hvilke fænomener der indgår i de respektive problemkomplekser.

TABEL 2

Problemkompleks	Fænomen
Personlig sikkerhed	Vold
	Trusler
	Gener fra grupper af unge
	Ballade på gaden
	Tilråb når man færdes på gaden
	Salg af hash eller anden narkotika
	Stof- og alkoholmisbrugere på gaden
Tyveri og indbrud	Indbrud eller forsøg på indbrud
	Biltyveri
	Cykeltveri
	Tyveri fra bil
	Tyveri af taske eller pung
Lettere normbrud	Graffiti
	Affald på gaden
	Hensynsløs knallertkørsel
	Hensynsløs kørsel i øvrigt
	Støjgener fra naboer

Kilde: Rigspolitiet 2013b:8.

Problemkomplekserne svarer nogenlunde til Rigspolitiets egen kategorisering af nabolagsproblemer, som er foretaget ud fra en faktoranalyse, bortset fra, at vi har omdøbt kategorien "hensynsløs adfærd" til "lettere normbrud" (Rigspolitiet 2013b:8). Vi vil i det følgende beskrive hvert problemkompleks for sig og særligt fokusere på, hvordan oplevelsen af nabolagsproblemerne i de udsatte boligområder adskiller sig fra oplevelsen i andre byområder.

PERSONLIG SIKKERHED

Problemkomplekset "Personlig sikkerhed" indeholder nabolagsproblemerne *vold*, *trusler*, *gener fra grupper af unge*, *ballade på gaden*, *tilråb når man færdes på gaden*, *salg af hash eller anden narkotika* samt *stof- eller alkoholmisbrugere på gaden*. Det er problemer, der af beboerne kan opfattes som en risiko ift. den fysiske sikkerhed ved at færdes i boligområdet. Det kan være i form af direkte overgreb som vold og trusler, men også mindre voldsomme fænomener, der kan opfattes som faresignaler ift. ens fysiske sikkerhed, f.eks. gener fra

grupper af unge eller tilråb og ballade på gaden. Hertil kommer fænomener, der ikke nødvendigvis påvirker ens tryghed ved at færdes ude i boligområdet, men som dels kan signalere, at myndighederne ikke griber ind over for åbenlyse lovbrud (salg af narkotika), og dels kan opfattes som en personlig risiko pga. utilregnelig adfærd (misbrugere).

En markant større del af beboerne i de udsatte boligområder angiver disse nabolagsproblemer som forekommende sammenlignet med beboere i andre byområder. Dette gælder både relativt alvorlige nabolagsproblemer som vold (37 %) og trusler (25 %), men også grove normbrud i det offentlige rum, som f.eks. gener fra grupper af unge (39 %), ballade på gaden (34 %) eller tilråb, når man færdes på gaden (23 %).

Forekomsten af salg af narkotika er ligeledes markant større i udsatte boligområder, hvilket også gælder stof- og alkoholmisbrugere på gaden. For sidstnævnte er forskellen fra andre byområder dog ikke så voldsom som for de andre nabolagsproblemer inden for klyngen af problemer relateret til *personlig sikkerhed*.

De nabolagsproblemer, der er relateret til personlig sikkerhed, er ikke det, der opfattes som problematisk af *flest* beboere (som vi skal se nedenfor, angiver flere f.eks., at indbrud og vild knallertkørsel er et problem). Til gengæld er det de problemer, hvor de udsatte områder skiller sig mest ud ift. andre byområder. Sammenlignet med andre byområder er der *over dobbelt* så mange beboere i de udsatte områder, der angiver, at vold, trusler, gener fra grupper af unge, ballade og tilråb på gaden forekommer i deres nabolag.

FOREKOMST AF NABOLAGSPROBLEMER RELATERET TIL PERSONLIG SIKKERHED (ANDEL RESPONDENTER, DER SVARER JA TIL, AT PROBLEMET FOREKOMMER I DERES NABOLAG) (2014)

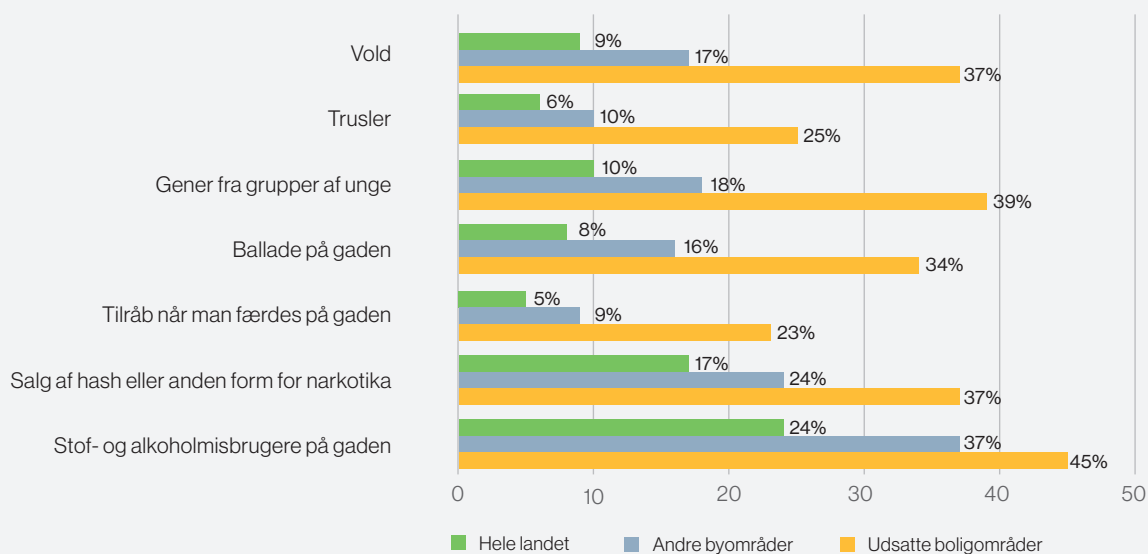

Fig. 6

Spm: Forekommer følgende i dit nabolag: Vold, trusler, gener fra grupper af unge, ballade på gaden, salg af hash eller anden form for narkotika, stof- og alkoholmisbrugere på gaden. (Ja, nej) (Rigspolitiet 2013b: 16-21).

TYVERI OG INDBRUD

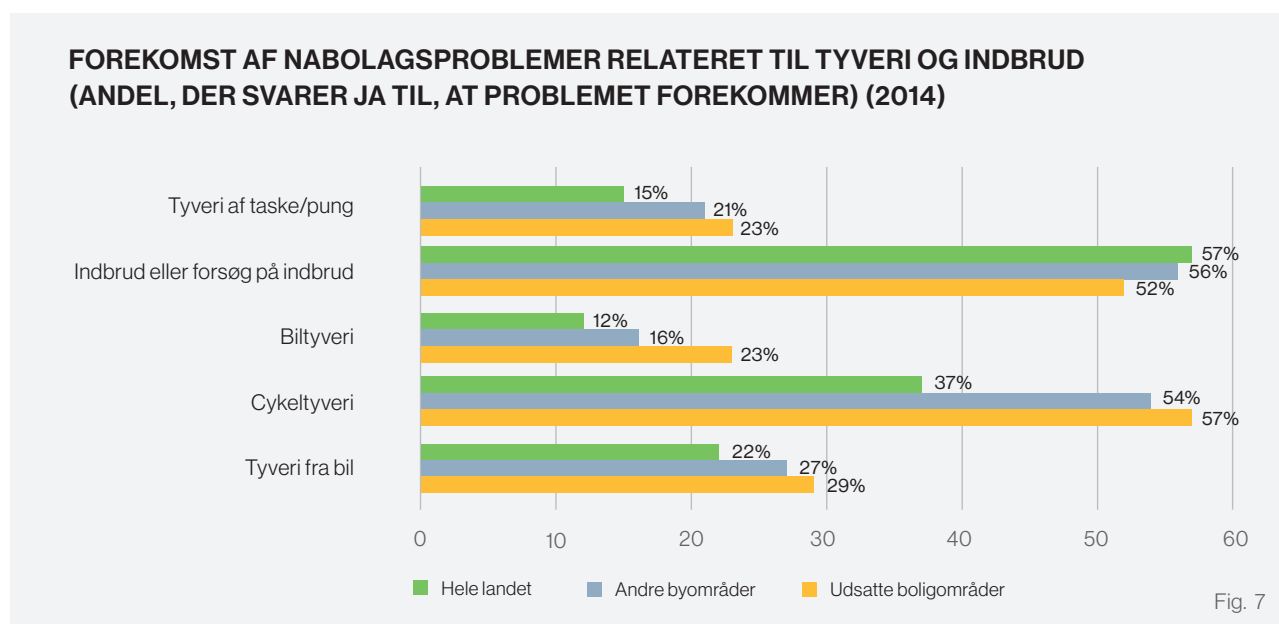
Problemkomplekset *tyveri og indbrud* omfatter indbrud og indbrudsforsøg, bil- og cykeltyveri samt tyveri fra bil og tyveri af taske eller pung. Det er fænomener, der, hvis de er meget udbredte i et boligområde, giver beboerne indtryk af manglende formel og uformel social kontrol – at boligområdet ikke er et sted, hvor beboerne holder øje med og tager vare på hinandens ting, og at myndighederne ej heller formår at gribe ind. Det kan føre til en mere generel utryghed, for hvis mine naboer ikke tager vare på hinandens ejendele, vil de så gribe ind, hvis jeg har brug for det, når jeg færdes ude i boligområdet?

Figur 7 viser gennemgående, at *tyveri og indbrud* er ganske udbredt i udsatte boligområder, men også at det generelt er udbredte problemer i andre byområder. Kun biltyverier er mere forekommende i de udsatte boligområder, mens der ikke er nogen af de resterende kategorier, hvor de udsatte boligområder ligger signifikant over andre byområder.

Det betyder ikke, at man helt kan afskrive *tyveri og indbrud* som forklaring på den forhøjede utryghed i de udsatte boligområder. Enkelte områder har, som vi skal se, betydelige problemer med en høj forekomst af *tyveri og indbrud*. Overordnet må man dog konstatere, at disse problemer ikke opleves som mere forekommende af beboerne i udsatte boligområder end i andre byområder.

LETTERE NORMBRUD

Problemkomplekset *lettere normbrud* omfatter graffiti, affald på gaden, hensynsløs knallertkørsel, hensynsløs kørsel i øvrigt (biler, cykler el.lign.) samt støjgener fra andre beboere. Det er fænomener, som ligger i den lettere ende ift. at skabe utryghed, men som dog samlet set kan være med til at give beboere og besøgende i et boligområde det indtryk, at der ikke tages vare på det offentlige rum, og at normbrud kan foregå, uden at nogen griber ind (læs mere om denne kilde til utryghed i CFBU-rapporten "Tryghedsvandringer").

Spm: Forekommer følgende i dit nabolag: Tyveri af taske/pung, indbrud eller forsøg på indbrud, biltyveri, cykeltyveri, tyveri fra bil? (Ja, nej) (Rigspolitiet 2013b: 16-21).

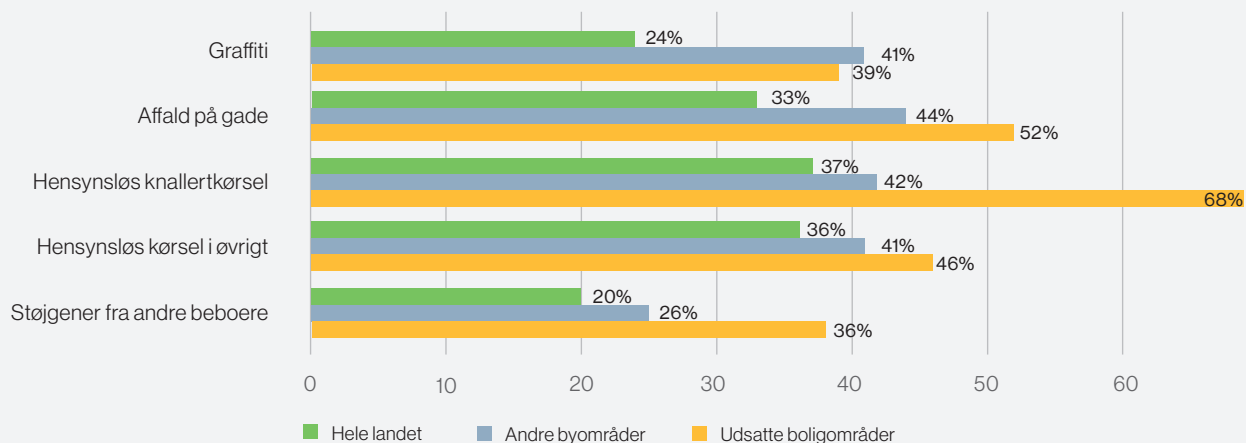
**FOREKOMST AF NABOLAGSPROBLEMER RELATERET TIL LETTERE NORMBRUD
(ANDEL, DER SVARER JA TIL, AT PROBLEMET FOREKOMMER) (2014)**

Fig. 8

Spm: Forekommer følgende i dit nabolag: Graffiti, affald på gaden, hensynsløs knallertkørsel, hensynsløs kørsel i øvrigt, støjgener fra andre beboere. (Ja, nej) (Rigspolitiet 2013b: 16-21).

Når vi ser på forekomsten af lettere normbrud, er der to områder, hvor de udsatte boligområder adskiller sig markant fra andre byområder: Hensynsløs knallertkørsel og støjgener fra andre beboere. Hensynsløs knallertkørsel er en velkendt problemstilling i mange udsatte boligområder, hvor scootere indgår som en fast bestanddel af ungdomskulturen, og hvor nogle unge benytter fortove, stisystemer og andre arealer til at bevæge sig rundt på scootere i høj fart. Hensynsløs knallertkørsel er således uden sammenligning det mest forekommende problem i de udsatte boligområder (angivet af 68 % af respondenterne). Det er også et relativt stort problem i andre byområder (angivet af 42 %), men forskellen er dog alligevel markant.

Affald på gaden og hensynsløs kørsel i øvrigt er lidt mere forekommende i de udsatte boligområder (forskellene er signifikante), mens der ikke er signifikant større forekomst af graffiti end i andre byområder.

HVOR UDBREDTE ER PROBLEMKOMPLEKSERNE I DE UDSATTE BOLIGOMRÅDER?

For at gøre analyserne mere overskuelige, har vi indekseret de tre problemkomplekser, så de hver især får tildelt en score ud fra den samlede andel beboere, der betragter fænomenerne som et problem i deres nabolag. Indeksene er konstrueret ved at tage et gen-

nemsnit af svarværdierne for de spørgsmål, der indgår i hvert indeks (se bilag).

Med indekseringen har vi kunnet beregne, hvor mange der gennemsnitligt angiver, at nabolagsproblemer inden for de tre problemkomplekser *personlig sikkerhed*, *tyveri* og *indbrud* og *lettere normbrud* forekommer i deres boligområde. Det giver os til at starte med mulighed for at identificere, hvilke problemkomplekser der samlet set er særligt udtalte i de forskellige typer byområder, som man kan se i figur 9.

Den mest udbredte problemstilling i de udsatte områder er *lettere normbrud*, som ifølge knap halvdelen af beboerne forekommer i de udsatte områder, hvilket samtidig er væsentligt mere end i andre byområder. *Tyveri* og *indbrud* forekommer ifølge 35 % af beboerne i de udsatte boligområder, men det er ikke en forekomst, der er signifikant større end i andre byområder.

Endelig angiver 34 % af beboerne i de udsatte områder, at nabolagsproblemer relateret til personlig sikkerhed forekommer i deres nabolag. Det er både absolut set et højt tal, og relativt til andre byområder er der næsten dobbelt så mange i de udsatte områder, der angiver, at disse problemer forekommer i deres boligområde.

FOREKOMST AF NABOLAGSPROBLEMER RELATERET TIL TYVERI OG INDBRUD (ANDEL, DER SVARER JA TIL, AT PROBLEMET FOREKOMMER) (2014)

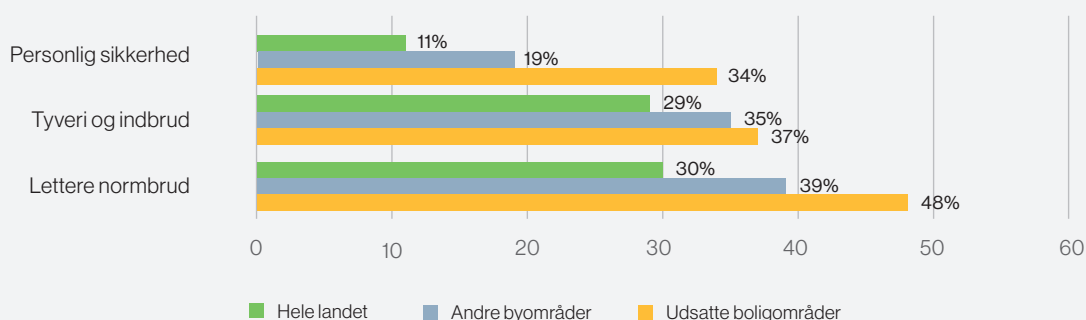

Fig. 9

HVORDAN HÆNGER PROBLEM-KOMPLEKSERNE SAMMEN MED TRYGHEDEN I DET ENKELTE BOLIGOMRÅDE?

Et af formålene med at indeksere nabolagsproblemerne er at gøre det muligt at undersøge, om nogle problemkomplekser er mere forekommende i bestemte boligområder, og om dette hænger sammen med den oplevede tryghed i områderne.

Til at starte med har vi undersøgt den statistiske sammenhæng mellem henholdsvis den generelle tryghed i det enkelte boligområde og forekomsten af de tre typer af nabolagsproblemer. Det viser sig her, at alle tre problemkomplekser er stærkt korreleret med trygheden. Jo flere der siger, at der forekommer normbrud mod den personlige sikkerhed, tyveri og indbrud samt lettere normbrud i boligområdet, desto flere utrygge beboere er der også i området. Denne sammenhæng er ikke overraskende. For det første er nabolagsproblemerne formentlig en kilde til utryghed i boligområdet. Og for det andet er der formentlig en cirkulær sammenhæng mellem opfattelsen af nabolagsproblemer og beboerens generelle utryghed. Denne sammenhæng vender vi tilbage til i tekstboksen sidst i kapitlet.

Analysen viser også, at der især er normbrud rettet mod den personlige sikkerhed, dvs. vold, trusler, chikane og ballade på gaden mv., der hænger tæt sammen med utrygheden. *Tyveri og indbrud* samt *lettere*

normbrud er også korreleret med utrygheden, men i mindre grad end *personlig sikkerhed*. Det betyder, at selvom voldskriminalitet statistisk set er den mindst forekommende kriminalitetsform, er frygten for at blive udsat for vold tilsyneladende en stærk kilde til utryghed blandt beboerne.

Det tyder samtidig på, at problemkomplekserne *tyveri og indbrud* og *lettere normbrud* overordnet set ikke er lige så afgørende ift. den forhøjede utryghed i de udsatte boligområder som problemkomplekset *personlig sikkerhed*. Disse to problemkomplekser kan dog stadig godt være forklaring på utryghed i enkelte områder, som vi skal se i det følgende.

I tabel 3 har vi rangordnet samtlige 31 boligområder efter beboernes grundlæggende tryghed og herefter tilføjet, hvor mange beboere der angiver, at hhv. normbrud mod den personlige sikkerhed, tyveri og indbrud samt lettere normbrud forekommer i deres boligområder. I hvert felt har vi tilføjet farverne grøn, gul og rød alt efter, hvor mange der har angivet, at problemkomplekset forekommer i boligområdet. De grønne værdier er dem, der ikke signifikant adskiller sig fra problemniveauet i andre byområder. De røde værdier er dem, der ligger signifikant over gennemsnittet inden for gruppen af udsatte boligområder. De gule er de resterende områder i midtergruppen, som altså ligger signifikant over andre byområder, men ikke signifikant over gennemsnittet for de udsatte boligområder.

TABEL 3: TRYGHED OG NABOLAGSPROBLEMER I DE UDSATTE BOLIGOMRÅDER (2014)

	ANDEL UTRYGGE	NABOLAGSPROBLEMER		
		PERSONLIG SIKKERHED	TYVERI OG INDBRUD	LETTERE NORMBRUD
GADEHAVEGÅRD	35 %	55 %	49 %	57 %
BISPEHAVEN	33 %	53 %	50 %	62 %
MOTALAVEJ	32 %	43 %	44 %	52 %
RINGPARKEN	28 %	44 %	34 %	54 %
FOLEHAVEN	27 %	36 %	43 %	51 %
HJORTEGÅRDEN	25 %	41 %	42 %	57 %
EGEDALSVÆNGET MV.	24 %	39 %	46 %	56 %
ASKERØD	23 %	41 %	45 %	57 %
GELLERUPPARKEN/TOVESHØJ	22 %	42 %	43 %	58 %
TINGBJERG/UTTERSLEVHUSE OG GADELANDET	22 %	30 %	33 %	42 %
KORSKÆRPARKEN	21 %	22 %	31 %	46 %
GULLESTRUP	21 %	42 %	34 %	44 %
KONGENS VÆNGE - ØSTERVANG	21 %	34 %	40 %	44 %
VÆREBROPARKEN	19 %	35 %	28 %	42 %
KARLEMOSE PARKEN	19 %	38 %	34 %	52 %
ELLEMARKEN	19 %	40 %	35 %	53 %
SEBBERSUNDSVEJ MV	18 %	29 %	34 %	45 %
REMISEVÆNGET	18 %	35 %	44 %	55 %
NØJSOMHED	18 %	37 %	30 %	50 %
KILDEPARKEN	18 %	34 %	37 %	55 %
VOLLSMOSE	18 %	33 %	37 %	49 %
FINLANDSPARKEN	17 %	25 %	29 %	48 %
SKOVVEJEN/SKOV PARKEN	17 %	29 %	27 %	38 %
NØRAGER/SØSTJERNEVEJ	17 %	20 %	28 %	42 %
AVEDØRE STATIONSBY	16 %	35 %	41 %	50 %
STENGÅRDSVEJ-KVARTERET	16 %	27 %	25 %	40 %
SUNDPARKEN	15 %	25 %	23 %	42 %
LØGET BY	13 %	27 %	30 %	43 %
HAVREVEJ	12 %	19 %	22 %	34 %
LØVVANGEN	12 %	19 %	25 %	32 %
HOULKÆRVÆNGET	9 %	20 %	30 %	34 %
GENNEMSNIT UDSATTE BOLIGOMRÅDER	21 %	33 %	36 %	43 %
GENNEMSNIT ANDRE DANSKE BYOMRÅDER	10 %	19 %	35 %	39 %

Formålet med tabellen er at pege på, hvilke områder der skiller sig ud ift. nabolagsproblemer, og hvordan nabolagsproblemerne hænger sammen med den grundlæggende utryghed i boligområdet.

Tabellen viser flere interessante mønstre. Først og fremmest springer det i øjnene, at sammenhængen mellem den grundlæggende tryghed og andelen der peger på, at der forekommer problemer med *personlig sikkerhed*, er meget markant. I de områder, hvor der er mange utrygge beboere, er der også helt generelt store problemer med normbrud, der truer den personlige sikkerhed i området. Op mod tre gange så mange peger på, at denne problemstilling forekommer, sammenlignet med de mest trygge områder. Tabellen tyder således på, at *personlig sikkerhed* er det helt afgørende nabolagsproblem ift. tryghed i boligområderne.

Ni områder befinder sig i tabellens top og scorer alle enten højt på *personlig sikkerhed* og/eller *lettere normbrud*. Fire af disse områder scorer tillige højt på *tyveri* og *indbrud*.

Herefter kan man konstatere, at der i bunden af tabellen ligger 10 områder (fra Finlandsparken til Houlkær-vænget), som, i betragtning af at det er udsatte boligområder, har rimelig høj tryghed og relativt lave scorer for alle problemkomplekser. Størstedelen af problemkomplekserne adskiller sig ikke signifikant fra niveauet i andre byområder, og utryghedsniveauet er heller ikke meget over niveauet i andre byområder. Blot fordi et boligområde har en stor koncentration af udsatte beboere, er det således ikke determineret til at være et område med stor utryghed.

Midtergruppen udgøres af de 12 områder (fra Tingbjerg til Vollsrose). Her scorer alle områder (bortset fra Korsværtparken) relativt højt på *personlig sikkerhed* og/eller *lettere normbrud* (Remisevænget skiller sig ud ved i tillæg til dette at score højt på *tyveri* og *indbrud*).

HVOR SKAL MAN SÆTTE IND?

Analysen viser alene sammenhænge mellem tryghed og forekomsten af nabolagsproblemer, men siger ikke noget entydigt om årsag og virkning. Alligevel tør vi godt baggrund af tallene drage en række konklusioner.

Først, at der i syv af områderne (dem, der er grønne inden for alle tre problemkomplekser) ikke er et særligt behov for at styrke trygheden ved at forsøge at reducere omfanget af nabolagsproblemer. I disse områder er utrygheden ikke markant større end i andre byområder og bunder antageligt i nogle andre forhold. Derfor bør en tryghedsfremmende indsats formentlig tage fat i nogle andre problemstillinger og med andre midler (hvilket vi kort vil komme ind på i perspektiveringen).

Dernæst kan man konkludere, at *tyveri* og *indbrud* i langt størstedelen af boligområderne ikke opfattes som et særligt stort problem – i hvert fald ikke større end i andre byområder. Dog oplever beboerne i fem af områderne betydelige problemer med *tyveri* og *indbrud*, og her kan man med fordel arbejde fokuseret med at reducere disse former for kriminalitet for at øge trygheden blandt beboerne.

En del områder i midtergruppen har relativt store problemer med *lettere normbrud*. Det påvirker formentlig i nogen grad beboernes tryghedsopfattelse, men man skal ikke forvente, at man ved at fokusere specifikt på disse problemer kan løse utryghedsproblematikken. Derfor kan især boligforeningerne i de givne boligområder dog alligevel have god grund til at gøre noget ved disse relativt overskuelige problemer, der er til gene for beboerne i hverdagen.

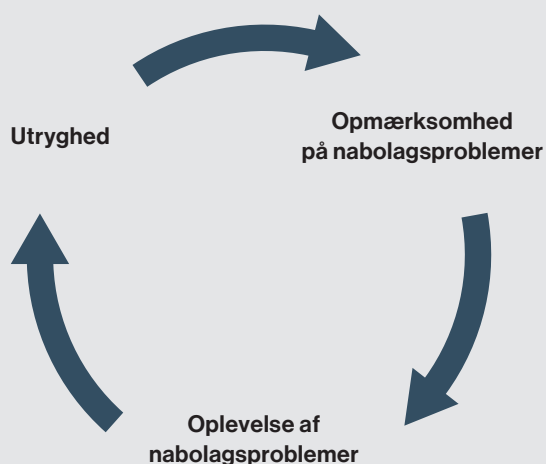
Til sidst kan man konstatere, at både i midtergruppen af områder og i de mest utrygge områder er *personlig sikkerhed* den uden tvivl mest afgørende kilde til utryghed. Kan man i disse områder reducere forekomsten af nabolagsproblemer relateret til *personlig sikkerhed*, vil man antageligt også øge trygheden blandt beboerne. Hertil kommer, at de ni mest utrygge boligområder også scorer højt på *lettere normbrud* og for fires vedkommende tillige *tyveri* og *indbrud*. Disse ni områder har altså nogle vidtforenede nabolagsproblemer, som det vil kræve en langsigtet kriminalitetsforebyggende indsats med involvering af alle relevante parter som boligselskaber, kommuner, politi og beboere at ændre.

DEN CIRKULÆRE SAMMENHÆNG MELLEM UTRYGHED OG OPLEVELSEN AF NABOLAGSPROBLEMER

Det er nærliggende at antage, at den forhøjede forekomst af nabolagsproblemer sammenlignet med andre byområder er med til at skabe den forhøjede utryghed i de udsatte boligområder. Denne sammenhæng er dog ikke helt enkel.

Et generelt problem ved at undersøge omfanget af nabolagsproblemer er nemlig, at man ikke har nogen "objektiv" indikator på fænomenerne. Langt de fleste nabolagsproblemer bliver ikke anmeldt til politiet, og størstedelen af nabolagsproblemerne figurerer derfor ikke i nogen officielle registre.

Den viden om omfanget af nabolagsproblemer, vi har, stammer derimod fra beboernes egne observationer og deres vurdering af problemernes omfang. Men beboernes opfattelse af nabolagsproblemerne i deres boligområde er ikke objektiv. Tværtimod er der en tendens til, at de beboere, der er mest utrygge, også er dem, der lægger mest mærke til problemer og utryghedsskabende hændelser (Avlund 2013:35).

På den måde kommer det til at fremstå, som om der er flere nabolagsproblemer i de områder, hvor der er mange utrygge beboere. Det kommer til at ligne en årsags-virkningssammenhæng, hvor nabolagsproblemerne er årsag til utrygheden - men er det nu det? Eller er der snarere tale om en selvopfyldende profeti, hvor både utryghed og opfattelsen af nabolagsproblemer bygger på samme grundlæggende usikkerhed og bekymring hos beboerne i området, men hvor der reelt ikke er en større forekomst af nabolagsproblemer.

HVAD NU HVIS DER VAR FÆRRE UTRYGGE BEBOERE?

For at komme disse metodiske udfordringer til livs, har vi gennemført et tankeeksperiment, hvor vi undersøger, hvordan beboerne i de udsatte boligområder ville vurdere nabolagsproblemerne, hvis der var lige så mange trygge og utrygge beboere som i andre byområder i Danmark. Vi har her inddelt beboerne i grupper efter, hvor utrygge de er, og hvilket boligområde de bor i, og herefter undersøgt, hvor store nabolagsproblemer hver gruppe peger på.

Tallene bekræfter i udgangspunktet, at de utrygge beboere generelt ser flere nabolagsproblemer, mens de trygge ikke i samme grad beskriver nabolagsproblemerne som forekommende i deres boligområde.

Nu vægter vi så beboernes angivelse af forekomsten af nabolagsproblemer sammen på en måde, hvor grupperne af trygge hhv. utrygge beboere i hvert boligområde tildeles samme betydning som i andre byområder. Da der generelt er flere utrygge beboere i de udsatte boligområder end i andre byområder, vil det sige, at de utrygge vægtes lidt ned, mens de trygge beboere vægtes lidt op. På den måde får vi et billede af, hvordan beboerne ville estimere nabolagsproblemerne i deres boligområde, hvis man rensede "utryghedseffekten" væk.

Dette giver et meget konservativt skøn over omfanget af nabolagsproblemer i de udsatte boligområder, da metoden bygger på en antagelse om, at det alene er utrygheden, der påvirker, hvordan beboerne oplever nabolagsproblemerne og ikke omvendt. Men som et analytisk greb giver det et interessant billede, fordi det giver problemestimater, der med sikkerhed er udtryk for reelle forskelle mellem områderne. Fortsættes på næste side...

Figur 10 viser, hvordan beboerne i de udsatte boligområder ville have vurderet nabolagsproblemerne, hvis trygheden i områderne havde været som i andre byområder. I samme figur ses også nabolagsproblemerne i andre byområder samt de uvægtede nabolagsproblemer i de udsatte boligområder.

Figuren viser tydeligt, at beboernes vurdering af nabolagsproblemerne bliver mere positiv, hvis man kontrollerer for den overrepræsentation af utrygge borgere, der findes i de udsatte boligområder. Det er forventeligt.

Hvad der er mere interessant er, hvor lidt vægtningen faktisk betyder. Vurderingen af nabolagsproblemerne falder kun med ca. fire til fem procentpoint – og det selvom vi med ovennævnte metode anlægger et meget konservativt skøn på omfanget af nabolagsproblemer.

TRYGHEDENS INDVIRKNING PÅ FOREKOMSTEN AF NABOLAGSPROBLEMER (2014)

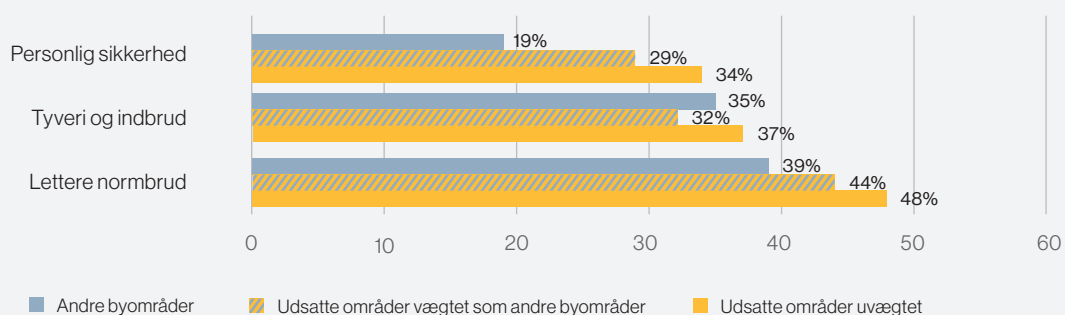

Fig. 10

Vægtningen resulterer i, at forekomsten af lettere normbrud nærmer sig niveauet i de største byer. Det peger på, at en del af forklaringen på den højere rapporterede forekomst af lettere normbrud kan skyldes, at beboerne i de udsatte områder er mere utrygge og dermed mere opmærksomme på problemstillingen. Det viser dog samtidig, at det ikke kan være hele forklaringen, idet de udsatte områder fortsat er overrepræsenterede, når det kommer til lettere normbrud.

For *tyveri og indbrud* rapporteres der efter vægtningen lidt lavere forekomst i de udsatte boligområder end i de største byer. Overordnet set bekræfter analysen, at de udsatte områder ikke adskiller sig markant fra – og måske endda er en anelse bedre stillet end – andre byområder.

Anderledes er det med problemkomplekset *personlig sikkerhed*. Her er der både før og efter vægtningen en markant større forekomst af problemerne i de udsatte boligområder. Det vil med andre ord sige, at både trygge og utrygge beboere i de udsatte boligområder konsistent estimerer problemerne med den personlige sikkerhed som mere forekommende i områderne end respondenterne i andre byområder. Når nabolagsproblemer

ift. personlig sikkerhed er væsentligt mere forekommende i de udsatte boligområder, kan det altså ikke bortforklares med, at de utrygge beboere har taget problebrillerne på i beskrivelsen af deres boligområder.

En analyse af de enkelte boligområder (ikke vist i figur) bekræfter da også, at de mest utrygge områder stadig – selv når man "rensner" for utryghedens cirkulære effekt – er de områder, hvor der rapporteres om flest nabolagsproblemer relateret til den personlige sikkerhed.

DE FAKTISK FOREKOMMENDE NABOLAGSPROBLEMER OG MØRKETALLET

Utryghed ved at bo og færdes ude i sit nabolag hænger, som vi tidligere har vist, tæt sammen med oplevelsen af nabolagsproblemer i området. Når både utrygge og trygge beboere i de udsatte boligområder opfatter visse former for nabolagsproblemer som mere udbredte end i andre byområder, har man altså her utvivlsomt fat i nogle af de væsentligste kilder til den forhøjede utryghed.

Man skal imidlertid her være opmærksom på, at beboernes vurdering af omfanget af nabolagsproblemer jo netop er en vurdering, som f.eks. kan være baseret på mediedækningen af kriminalitet i boligområdet, på snak med naboer eller på selv at blive konfronteret med nabolagsproblemer i det daglige. Selv hvis man som beboer havde en særlig interesse for nabolagsproblemer, er det langt fra ligetil at få et nogenlunde dækkende billede af nabolagsproblemernes faktuelle omfang. Det påvirker selvsagt beboernes mulighed for præcist at estimere omfanget af nabolagsproblemer, og det har også hidtil gjort det vanskeligt på et overordnet plan at fastslå, om problemerne nu også er så omfattende, som beboerne angiver.

Det er derfor banebrydende, at Rigspolitiets survey for første gang i danmarkshistorien giver mulighed for at beskrive de faktisk forekommende nabolagsproblemer i de udsatte boligområder. Som en del af surveyen har man nemlig gennemført en mindre offerundersøgelse, hvor respondenterne er blevet spurgt til egne erfaringer med nabolagsproblemer inden for det seneste år. Man har gjort dette ved at spørge, om respondenteren

inden for det seneste år er blevet udsat for en række forskellige former for kriminalitet og andre utryghedsskabende hændelser¹.

I figur 11 har vi samlet besvarelsenerne, opdelt dem i de tre problemkomplekser og kan nu sammenligne niveauerne i de forskellige områder.

Det første, der springer i øjnene ved figur 11, er, hvor få beboere i udsatte boligområder der inden for det seneste år har været udsat for de mest utryghedsskabende hændelser som vold og trusler – henholdsvis 2 % og 6 %. Selv om det er lavt niveau, så er det dog dobbelt så mange som i andre byområder.

Det samme gælder for chikane eller ubehagelige tilråb, men her er forekomsten højere, idet 11 % har oplevet fænomenet i de udsatte boligområder mod 6 % i andre byområder. Salg af narkotika er der kun 6 %, der har oplevet, mod 4 % i andre byområder. Samtlige forskelle er statistisk signifikante.

For tyveri og indbrud er der ingen signifikante forskelle mellem de udsatte boligområder og andre byområder. Flest har været udsat for tyveri (13 % i udsatte boligområder), mens lidt færre har været udsat for indbrud eller forsøg på indbrud (8 % i udsatte områder).

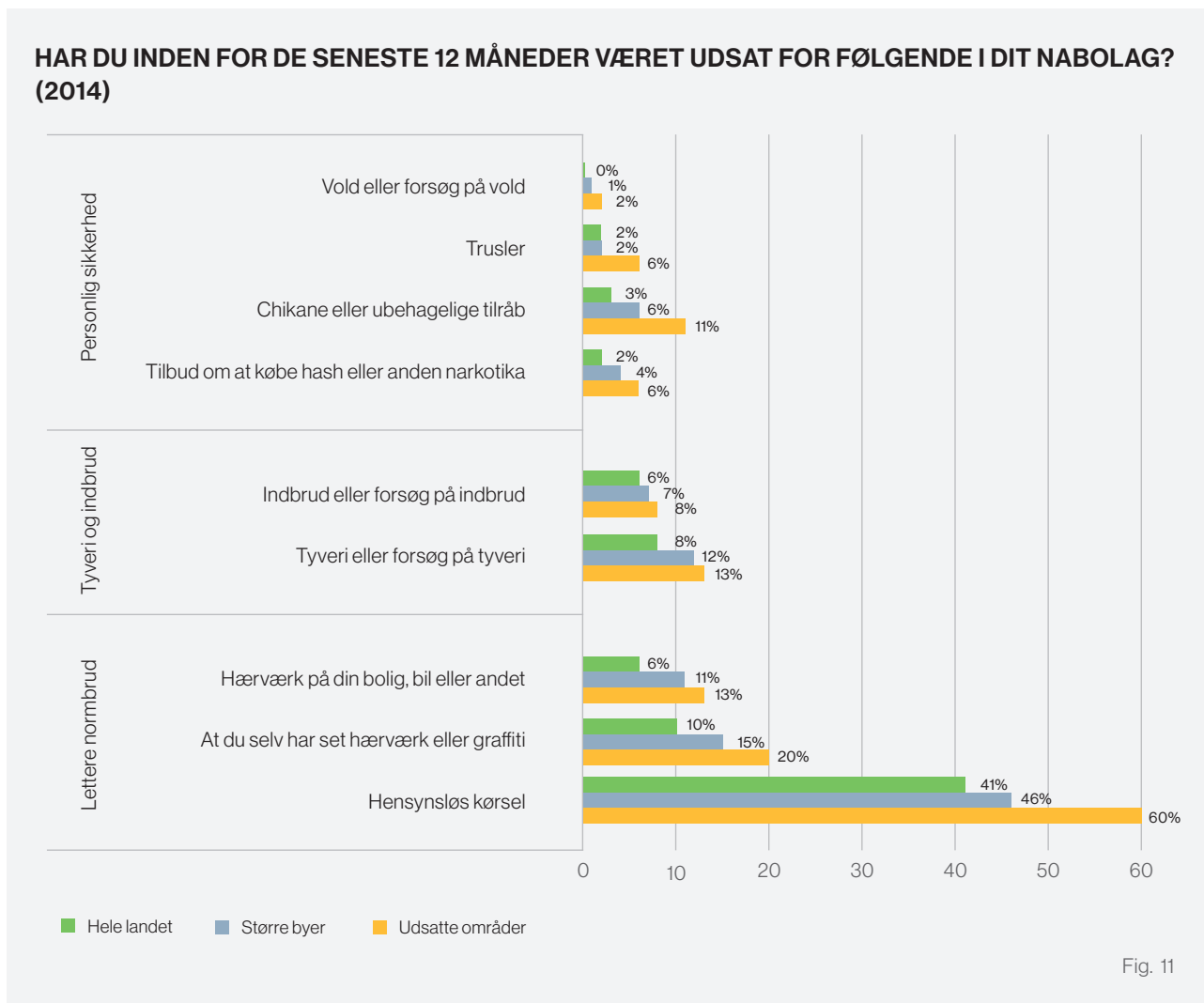
¹ Man skal være opmærksom på, at der her kun spørges til, om man er blevet udsat for den givne type kriminalitet inden for det seneste år og ikke hvor mange gange man i så fald er blevet udsat. Derved optræder gentagne tilfælde af en bestemt type kriminalitet ikke i opgørelsen - en potentiel fejlkilde, der dog antageligt er ens for de forskellige typer byområder.

Bevæger vi os over til de lettere normbrud, stiger andelen, der har været udsat inden for det seneste år betragteligt. 13 % har selv været udsat for hærværk, 20 % har set hærværk eller graffiti, og 60 % har oplevet hensynsløs kørsel. Hvor førstnævnte ikke adskiller sig signifikant fra andre byområder, er andelen, der har set hærværk eller graffiti, noget højere, og andelen, der har oplevet hensynsløs kørsel, markant højere i de udsatte områder sammenlignet med andre byområder.

Alt i alt har 68 % af beboerne i de udsatte boligområder været udsat for en eller flere af ovenstående hændelser mod 57 % i andre byområder – en signifikant, men ikke voldsom forskel. Disse tal dækker da også over, at dem i udsatte boligområder, der har været udsat

for kriminalitet og normbrud, gennemsnitligt har oplevet lidt flere hændelser end dem, der har været udsat i andre byområder. I de udsatte boligområder har dem, der har været udsat, i gennemsnit oplevet to forskellige slags hændelser i løbet af de sidste 12 måneder, mens tallet i andre byområder er 1,8.

Figur 3 er interessant, fordi den bekræfter en del af mønsteret fra respondenternes angivelse af nabolagsproblemernes omfang i kapitel 3. Man kan her ikke forvente en direkte overensstemmelse mellem estimerne og de faktisk forekommende hændelser, idet der ikke spørges til antallet af hændelser, men blot om de forekommer i boligområdet. Alligevel er der ret god overensstemmelse mellem de relative niveauer i udsat-

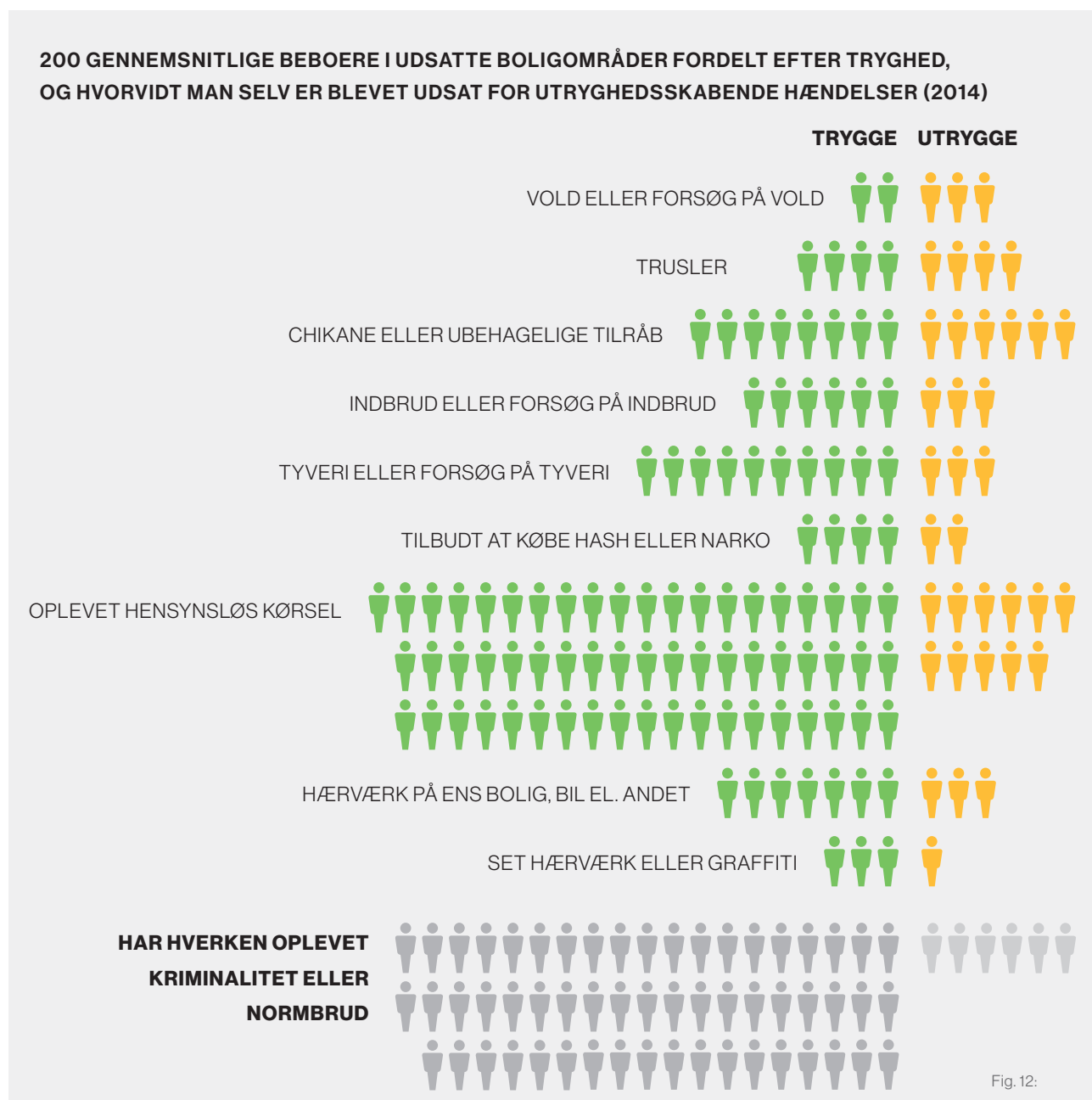
Kilde: Rigspolitiet 2013b: 21-22

te boligområder og i andre byområder: Flere angiver, at hensynsløs kørsel forekommer sammenlignet med andre byområder, og flere har rent faktisk selv været udsat for det. Andelen, der angiver tyveri og indbrud som et problem i udsatte områder er ca. lige så stor som i andre byområder – og når man ser på, hvor mange der rent faktisk er blevet udsat for disse forbrydelser, er antallet også det samme. Kun få har været udsat for vold, trusler og chikane, men forskellene er betydelige i forhold til niveauet i andre byområder – nogle forskelle, der går rimeligt præcist igen i beboernes angivelser af problemernes forekomst.

Det tyder samlet set på, at respondenterne faktisk samlet set har en ganske god fornemmelse for, om nabolagsproblemerne i deres boligområde ligger ud over det sædvanlige eller blot er som i andre byområder.

HVORDAN PÅVIRKER HÆNDELSERNE BEBOERNES TRYGHED?

Spørgsmålet er, om det at blive udsat for ovenstående hændelser faktisk påvirker beboernes tryghed? En måde at undersøge det på er at betragte de utrygge beboere over for de trygge, og så kigge på, hvem der har oplevet hvilke hændelser. Det har vi gjort i figur

12, hvor vi har taget beboerne i de udsatte områder – her illustreret som 200 fiktive ”gennemsnitsbeboere” – fordelt dem i trygge beboere (grønne) og utrygge beboere (gule) og placeret dem på hver sin side af en midterlinje. 79 % af beboerne er generelt trygge i deres nabolag og står på venstre side af midterlinjen. 21 % er generelt utrygge i deres nabolag og står på højre side af midterlinjen.

Nu ser vi på, hvilke kriminelle hændelser og normbrud beboerne i de to grupper har været udsat for i det seneste år. De mest utryghedsskabende hændelser er placeret øverst, og har man været udsat for flere hændelser, er man blevet placeret ved den mest utryghedsskabende.

Vi kan så se, at en markant større andel af de utrygge beboere selv har oplevet disse hændelser. 85 % af de utrygge beboere har inden for det seneste år selv har oplevet kriminalitet og/eller normbrud – mod 65 % blandt de trygge. Det tyder for det første på, at udsathed for kriminalitet og normbrud bidrager til utrygheden. Tallene viser dog samtidig, at de fleste af dem, der har oplevet kriminalitet og normbrud, ikke bliver utrygge af den grund. Udsathed for kriminalitet og normbrud fører altså ikke automatisk til utryghed.

Figuren viser også, at flere af de beboere, der er utrygge i deres boligområde, hyppigere har været udsat for alvorlig kriminalitet og grove normbrud. Hver tredje utrygge beboer har været udsat for vold, trusler eller chikane, mens det kun gælder hver tiende blandt de trygge. Utrygge beboere har også oftere været udsat for tyveri og indbrud, om end sammenhængen her ikke er lige så stærk. Blandt de trygge beboere er normbrud derimod oftere i den lette ende, f.eks. i form af hensynsløs kørsel. Det tyder på, at ikke kun omfanget, men også typen af normbrud har betydning for utrygheden.

Samlet set peger tallene på, at en betydelig del af den forhøjede utryghed i de udsatte boligområder udspringer af konkrete utryghedsskabende hændelser. En mindskelse af forekomsten af nabolagsproblemer, særligt den alvorlige og personrettede kriminalitet – vil derfor med stor sandsynlighed også medføre færre utrygge beboere.

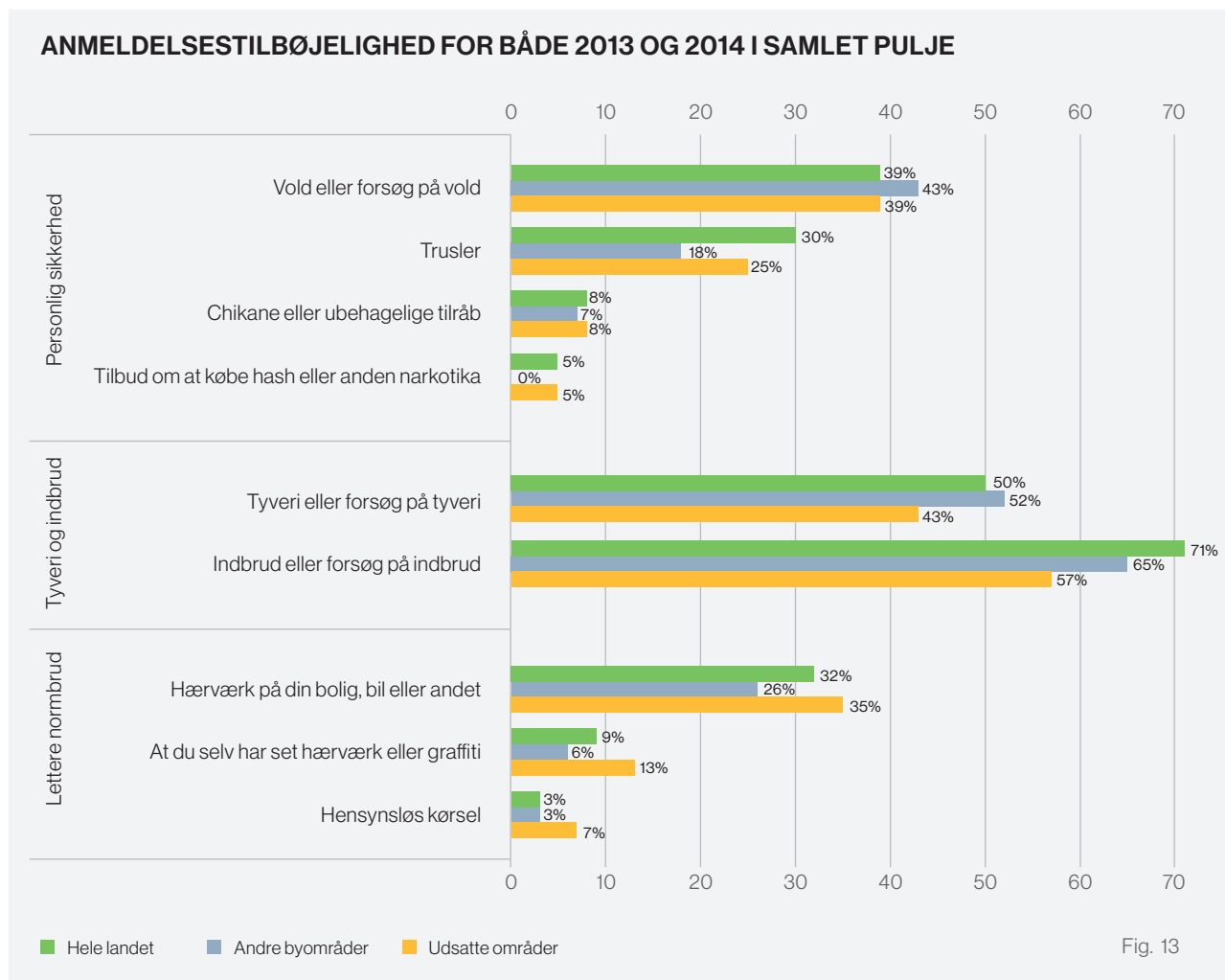
LYS OVER MØRKETALLET I UDSATTE BOLIGOMRÅDER

Den opgørelse over den faktisk forekommende kriminalitet i udsatte boligområder, som vi har vist i figur 11, er som nævnt den første af sin art i Danmark. Når en sådan opgørelse er så sjælden, skyldes det, at undersøgelser af faktisk forekommende kriminalitet kræver en voldsomt stor stikprøve for at kunne tilvejebringe et nogenlunde sikkert resultat. Rigspolitiets survey giver os af samme grund ikke mulighed for at undersøge den faktisk forekommende kriminalitet i det enkelte boligområde – det ville kræve endnu flere respondenter.

Vi er ikke de eneste, der sidder med et ønske om at kunne beskrive den faktisk forekommende kriminalitet i bestemte boligområder for f.eks. at kunne prioritere indsatser og ressourcer. Her er vi i båd med bl.a. politi, boligselskaber og kommuner, som i mangel af bedre ofte anvender politiets anmeldelsesregistre til at beskrive udviklingen i kriminaliteten i afgrænsede boligområder.

I vores undersøgelse ”Trygheden i danske byområder” beskrev vi, at vores tal tydede på, at anmeldelsesstatistikken var en særdeles usikker datakilde at anvende, fordi anmeldelsestilhøjeligheden i de udsatte boligområder var markant lavere end i andre byområder (Avlund m.fl. 2013:18). Tallene, der lå til grund for disse skøn, var imidlertid usikre (som også beskrevet i undersøgelsen), og Rigspolitiets survey giver os nu mulighed for at teste, om de holder vand.

I surveyen er spørgsmålene omkring, hvilke hændelser man har været udsat for, forsynet med tillægsspørgsmålet ”Har du anmeldt dette til politiet?”. Det giver os nu mulighed for at se, hvor stor en del af hændelserne der faktisk anmeldes. Da det imidlertid er relativt få af respondenterne, der har været udsat for de enkelte typer af hændelser, har vi valgt at pulje besvarelsenerne for 2013 og 2014 for henholdsvis udsatte boligområder andre byområder og hele landet. Til trods for dette viser der sig stadig at være relativt få respondenter inden for ”andre byområder”, der har været udsat for en hændelse. Vi har derfor valgt i det følgende primært at sammenligne de udsatte boligområder med hele landet, hvilket er en mere statistisk sikker sammenligning.

Resultatet ses i figur 13, der viser anmeldelsestilbøjeligheden for de forskellige typer områder.

Selvom vi har puljet besvarelserne fra henholdsvis 2013 og 2014, skal man stadig huske på, at en del af hændelserne er relativt sjældent forekommende (som vist i figur 11), og det derfor for især hændelser relateret til personlig sikkerhed, er relativt få respondenter, der har stået i valget mellem at anmelde eller ikke anmelde en hændelse.

For kategorierne vold eller forsøg på vold, trusler eller chikane eller ubehagelige tilråb er der ingen signifikante forskelle mellem de udsatte boligområder, hele landet og andre byområder. For tilbud om at købe hash eller anden narkotika er anmeldelsestilbøjeligheden signifikant højere i udsatte boligområder, men denne type hændelse anmeldes generelt meget sjældent til politiet.

For tyveri eller forsøg på tyveri og indbrud eller forsøg på indbrud er anmeldelsestilbøjeligheden signifikant lavere i udsatte boligområder end i hele landet, men forskellen er ikke voldsom. Der er ikke signifikant forskel på anmeldelsestilbøjeligheden for de to kategorier mellem udsatte boligområder og andre byområder.

Der er ingen signifikante forskelle på anmeldelsestilbøjeligheden for hærværk på egen bolig, bil eller andet, mens der er signifikant flere, der anmelder i udsatte boligområder, når det gælder at du selv har set hærværk eller graffiti og hensynsløs kørsel.

For både tyveri, indbrud og hærværk på ens ejendom er en oplagt forklaring på forskellen i anmeldelsestilbøjelighed, at færre beboere i de udsatte boligområder har forsikret deres ejendele, og dermed har mindre motivation til at anmelde hændelsen til politiet (Avlund 2013:20)

Figur 13 viser for det første, at bortset fra hændelserne tyveri og indbrud, anmeldes langt størstedelen af de utryghedsskabende hændelser i de udsatte boligområder ikke til politiet. Inden for kategorien lettere normbrud er det ikke så overraskende, da sådanne hændelser af mange opfattes som en form for kriminalitet, som det ikke giver mening at anmelde til politiet, hvilket også gælder kategorien chikane eller ubehagelige tilråb.

Mere alvorligt er det, at anmeldelsestilhøjeligheden for de mest alvorlige former for kriminalitet som vold og trusler er så lav i de udsatte boligområder, som tilfældet er. Det ligger umiddelbart i forlængelse af bl.a. CFBU's tidligere undersøgelse "Trygheden i danske byområder" og en nylig udgivet undersøgelse fra Als Research (Dehlholm og Jensen 2015:19). Begge undersøgelser spekulerer, ud fra et relativt usikkert datagrundlag, i, at der i udsatte boligområder skulle eksistere en skjult pukkel af grovere kriminalitet, som f.eks. vold og trusler, der ikke anmeldes pga. ofrenes frygt for repressalier. Den antagelse kan vi her – ud fra et væsentligt stærkere datagrundlag – ikke bekræfte. Mørketallet for vold og trusler og chikane er i denne undersøgelse ikke signifikant højere i de udsatte boligområder end i andre byområder eller på landsplan, og det er en meget begrænset del af respondenterne, der faktisk har været udsat for disse hændelser.

Nærværende opgørelse over anmeldelsestilhøjeligheden bekræfter dog, at man stadig skal være varsom med at anvende officielle anmeldelsesregistre som indikator på kriminalitet i enkelte boligområder, fordi så stor en del af den faktisk forekommende kriminalitet ikke anmeldes. Det er imidlertid et generelt gældende problem, og man kan derfor godt på et overordnet plan sammenligne anmeldelsestal for udsatte boligområder og andre byområder.

PERSPEKTIVERING

Denne undersøgelse har gennemgående vist, at utrygheden i de udsatte boligområder generelt er større end i andre byområder, men at der er store forskelle mellem de forskellige områder.

Det rejser spørgsmålet om, hvorfor nogle områder er mere plaget af utryghed end andre. Nærværende undersøgelse peger på linje med andre lignende undersøgelser på, at alvorlig borgerrettet kriminalitet som vold, trusler, chikane og indbrud er hyppigere forekommende i nogle boligområder, og at det medfører utryghed hos ofrene (se bl.a. Dehlholm og Jensen 2015). Det er dog relativt få, der faktisk udsættes for disse former for grov personrettet kriminalitet, og et forhøjet kriminalitetsniveau er derfor kun en delvis forklaring på de forhøjede utryghedsrater i udsatte boligområder.

Nærværende undersøgelse peger da også på, at synlige, men dog mindre alvorlige normbrud, som f.eks. ballade og tilråb på gaden samt hærværk, også medvirker til at skabe utryghed. Disse normbrud tolkes af beboerne som trusler mod den personlige sikkerhed såvel som deres ejendom og er langt hyppigere forekommende i de områder, der er mest præget af utryghed.

Undersøgelsen tyder på, at kilderne til utryghed varierer en del mellem de forskellige boligområder, men også, at de mest utrygge boligområder generelt slås med en bred vifte af nabolagsproblemer gående fra alvorlig kriminalitet til lettere normbrud.

BAG OM TRYGHEDEN OG NABOLAGSPROBLEMERNE

Selvom vi i denne rapport har vist og analyseret nogle tydelige sammenhænge mellem utryghed og nabolagsproblemer, er der stadig mange uafklarede spørgsmål tilbage.

Først og fremmest må man stille sig spørgsmålet, *hvorfor* nogle boligområder er plaget af utryghed og nabolagsproblemer? Er der tale om mere strukturelle forklaringer, hvor f.eks. en kombination af ressourcetsvage beboere og mange unge fra ressourcetsvage familier skaber en høj forekomst af nabolagsproblemer i kvarterer med beboere, der har mindst modstandsdygtighed over for sådanne oplevelser? Eller har nabolagsproblemer og utrygheden mere karakter af lokale dynamikker og mere tilfældige udviklinger i ungdomskulturer og kriminelle miljøer?

Næste åbenlyse spørgsmål er, *hvad man stiller op over for utrygheden?* Normbrud er ikke nødvendigvis lovbrud, og normbrud i hverdagen er derfor ikke altid et politianliggende. Men kan man så ruste lokalsamfundene til at skride ind over for normbrydende adfærd, og hvad betyder et handlekraftigt lokalsamfund for trygheden?

Disse og andre spørgsmål vil vi forsøge at give svar på i denne undersøgelses del 3, der udkommer i sommeren 2016, og som gennemføres i samarbejde med KORA – Det Nationale Institut for Kommuners og Regioners Forskning og Analyse. Her vil vi kombinere data fra tryghedsmålingen med registerdata om de udsatte boligområders beboersammensætning, kriminalitet og sociale kapital for derved at undersøge, hvordan de forskellige faktorer spiller sammen og påvirker det samlede tryghedsbillede. Alt sammen for at komme tættere på fremadrettede anbefalinger til varige forbedringer af trygheden i udsatte boligområder.

LÆS MERE OM INDSATSER MOD UTRYGHED

Center for Boligsocial Udvikling har siden 2009 evalueret og undersøgt en række indsatser, der har haft til formål at øge trygheden og reducere kriminaliteten i udsatte boligområder. Erfaringerne har vi samlet i en række korte kataloger og håndbøger, der beskriver problemstillingerne og kommer med anbefalinger til løsninger.

Håndbogen ”**Helhedsorienterede gadeplansindsatser**” beskriver det gruppeorienterede arbejde med unge på gadeplan, og hvordan sådanne indsatser skaber grundlaget for personlig vejledning, der rykker den enkelte unge videre.

Håndbogen ”**Mentorindsatser i udsatte boligområder**” beskriver det individrettede arbejde med at hjælpe den enkelte unge fra et liv med kriminalitet og lediggang til at komme i uddannelse og/eller beskæftigelse.

Håndbogen ”**Den danske hotspotmodel**” beskriver en konkret model for kriminalpræventive samarbejder mellem professionelle aktører i udsatte boligområder, som f.eks. politi, socialforvaltning, helhedsplansmedarbejdere og skole.

Kataloget ”**Tre trin til tryggere boligområder**” beskriver samlet de tre ovenstående fokusområder i det tryghedsskabende og kriminalpræventive arbejde: Det gruppeorienterede arbejde på gadeplan med at skabe kontakt til grupper af unge i boligområdet, det individorienterede arbejde med mentorindsatser til de unge samt det overordnede kriminalpræventive samarbejde mellem de professionelle aktører i boligområdet.

Læs mere på www.cfbu.dk/loesninger

LITTERATUR

Avlund, Nikolaj (2012): Trygheden i udsatte boligområder – årsager til utryghed, indsatser for tryghed og tryghedsmåling i udsatte boligområder, Center for Boligsocial Udvikling.

Avlund, Nikolaj, Kjeldsen, Lasse og Darsø, Lilie (2013): Trygheden i danske byområder – en måling af trygheden ved at færdes i udsatte boligområder sammenlignet med andre byområder i Danmark, Center for Boligsocial Udvikling.

Balvig, Flemming og Kyvsgaard, Britta (2011): Udsathed for vold og andre former for kriminalitet – offerundersøgelserne 2005-2010, Københavns Universitet, Justitsministeriet, Det Kriminalpræventive Råd og Rigspolitiet.

Dehlholm, Mikkel og Jensen, Mia Kathrine: (2015): Chikane og problemskabende adfærd i udsatte almene boligområder, Als Research for Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriet.

Dijk, Jan van, Kesteren, Johan og Smit, Paul (2007): Criminal Victimization in International Perspective – Key Findings from the 2004-2005 ICVS and EU ICS.

Rigspolitiet (2012): Resultatopfølgning på indsatsen i SUB-områder for 1. halvår 2012 - Nøgletalsanalyse, oktober 2012.

Rigspolitiet (2013a): Poliets Tryghedsindeks – En måling af trygheden i: De udsatte boligområder, De fem største byer, de 12 politikredse i Danmark og hele Danmark, november 2013.

Rigspolitiet (2013b): Poliets Tryghedsindeks – Metodebilag, november 2013.

Rigspolitiet (2015a): Poliets Tryghedsindeks – En måling af trygheden i: De udsatte boligområder, De fem største byer, De 12 politikredse i Danmark, Hele Danmark, marts 2015.

Rigspolitiet (2015b): Poliets Tryghedsindeks – En måling af trygheden i: De udsatte boligområder, De fem største byer, De 12 politikredse i Danmark, Hele Danmark, december 2015.

BILAG: INDEKSERING AF OPLEVEDE NABOLAGS-PROBLEMER

I Rigspolitiets Tryghedsmåling spørges respondenterne om, hvorvidt en række nabolagsproblemer forekommer i deres boligområde. Der spørges til 17 forskellige former for nabolagsproblemer.

For at lette overskueligheden har vi i denne undersøgelse valgt at reducere de 17 spørgsmål til tre indeks over nabolagsproblemer. I de tre indeks inddeles nabolagsproblemerne i 1) problemer relateret til den personlige sikkerhed, 2) problemer med tyveri og indbrud, og 3) lettere normbrud i boligområdet.

Følgende spørgsmål indgår i de tre indeks:

Indeks	Forekommer følgende i dit nabolag?
Personlig sikkerhed	Vold
	Trusler
	Gener fra grupper af unge
	Ballade på gaden
	Tilråb når man færdes på gaden
	Salg af hash eller anden narkotika
	Stof- og alkoholmisbrugere på gaden
Tyveri & Indbrud	Indbrud eller forsøg på indbrud
	Biltyveri
	Cykeltveri
	Tyveri fra bil
	Tyveri af taske eller pung
Lettere normbrud	Graffiti
	Affald på gaden
	Hensynsløs knallertkørsel
	Hensynsløs kørsel i øvrigt
	Støjgener fra naboer

Indekseringen er inspireret af Rigspolitiets indeksering af nabolagsproblemer i forbindelse med udviklingen af Rigspolitiets Tryghedsindeks. Fremgangsmåden i indekseringen er nærmere beskrevet i metodebilaget til Rigspolitiets Tryghedsindeks (Rigspolitiet 2013b:6).

For hvert spørgsmål om forekomsten af nabolagsproblemer har respondenterne mulighed for at svare Ja, Nej, Ved ikke og Ønsker ikke at svare. I vores analyse har vi først omkodet svarene, så svaret "Ja" giver værdien 1, mens de øvrige svar giver værdien 0.

Indeksene er nu beregnet ved at tage gennemsnittet af de spørgsmål, der indgår i hvert indeks. Hver respondent får dermed en værdi mellem 0 (dvs. ingen af de nævnte fænomener forekommer i boligområdet) og 1 (alle de nævnte fænomener forekommer i boligområdet).

På den baggrund kan indeksene nu give et indblik i, i hvor høj grad hver enkelt respondent opfatter de forskellige typer af nabolagsproblemer som forekommende i boligområdet, såvel som hvor stor en del af beboerne i boligområdet, der samlet set oplever problemerne som forekommende i området.